

31/3/25 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 10-వ తేది మంగళవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧గి.

No. 286
సంచిక ౨౮౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియాన్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి బేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
చేతములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

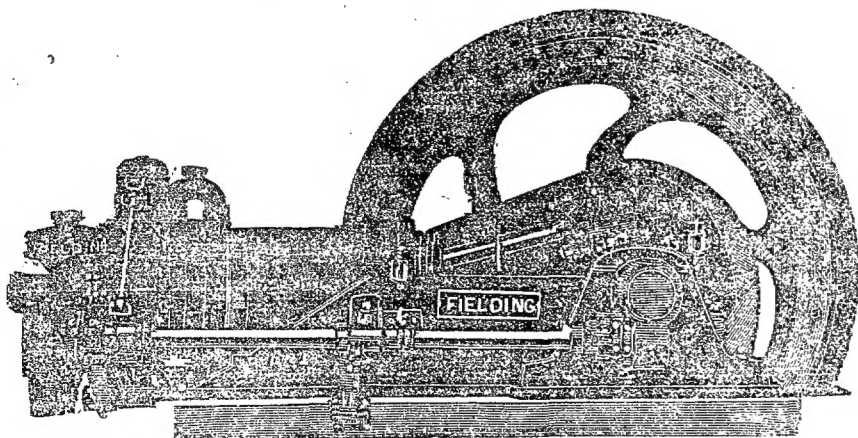
మహర్షిదేవేంద్రనాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8 0
నిండుక్యాలికోబైండు షెడర్ వైటుకాగితములు } పోస్టాభిర్లు ప్రత్యేకము.
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 | సతీకా ఆప్తశబ్దచింతామణి 0-12-0
తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” పేటెంటు శమిడికల్
క్లీక్ స్టార్లింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను నుమారు రెండే నిముషములలో వేవరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే ప్రార్థ
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతినంతుష్టికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజంట్లు:-

తెలహాస్ డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., పోస్టుబాక్సు
నెం 90 రు. 12, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు. నెం 203 రు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953

7-8-25 శనివారమునుండి 18-8-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గంటల మాటనీగలదు.
యూనివర్సల్ ట్రైబున్ డజ్ సినియల్
ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రదర్శింపబడును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లి యండ్స్ కన్ & ఎడ్ మండుజాన్,
అద్భుతచర్యలు చూడదగినవి.

అతినరముల బలహీనత చేతను,
ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన
మూలవ్యాధికి అద్భుతనివారిణి

నాకు అతినరముల బలహీనతచేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలన
ను గలిగిన మూలవ్యాధిని బాగుగాబుద్ధి, మద్రాసు ఆక్స్ ఫోర్డ్
యన్ వీధిలో నెం 72 గృహమునందును పండిత స్వామిశ్రీని
వాస ఆయ్యంగారు వారికి అనేక నమస్కారములు. రెండుమా
సములక్రిందట ఒకేనెట్టున కొంతదూరముమాడ నడుచుటకు శక్తి
లేకుండెను. అయితే ప్రస్తుతము ఆయాసము, అలసట లేకుండా
ఒకేనెట్టున 2 మైళ్లదూరముకూడ నడుచుటకు శక్తిగలను. నేని
ప్పుడు పుష్టికరముగా నున్నాను. నావ్యాధులన్నియు పూర్తి
గా కుదినవి.

మిస్. ఇ. ఎమ్. శేగో, 2/1 తిరువేంగడ ము
దలి వీధి, సార్కు-టాను, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు. 15-0-0

ఇంటిందైన యిచ్చుటకు బదులు

వాయదాపధితిపై సొమ్మునుచెల్లించి మీరు యిండ్లను
కట్టుకొనవచ్చును. మూడవవంతుసొమ్మును అధ్యాత్మికంగా పంప
వలెను. మిగతసొమ్ము 141 నెలలలో వాయదాపధితిపై
చెల్లించిన చాలును. (పాస్వెక్టునునై ఈదళవ విలాసమునకు
ఒకఅణాకాపాలాబిల్లును పంపించినచేత తేలి ఖుద్దును ఇచ్చి చివర
ములు తెలిసికొనవచ్చును.

Watson's Exchange.
Auctioneers, Mount Road, Madras

ఆంధ్ర పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము

నె నె టు న భ

మార్చి 15-వ తేదీని జరుగును. కార్యక్రమము

ఆంధ్రపరిశోధన విశ్వవిద్యాలయపు నె నె టు న భయొక్క సాంఘిక సమావేశము, ఈనెల 15-వ తేదీ ఆదివారమునందు 8 1/2 గంటలకు తొలుతెట్టిపిల్లలోని, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున జరుగును.

కార్యక్రమము

1. అధ్యక్షకోపన్యాసము.
2. సభ్యులు విశ్వవిద్యాలయకార్యవిధానమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు జ. తరముల నిర్ణయము.
3. ఆదాయవ్యయపట్టిక సమర్పణము.
4. విశ్వవిద్యాలయ సాంఘిక నివేదికల సమర్పణము.
5. కార్యనిర్వాహక సభవారు విశ్వవిద్యాలయముందు చేయవలసిన విధానములగురించి నివేదింప మావలపైని చర్చ.

6. తీర్మానములపై చర్చ.

1. శ్రీ వెదురుమూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఈ క్రింది తీర్మానమును సమర్పించును.

మహారాజగారివిరాళము

విశ్వవిద్యాలయపు చాన్సిలరుగారు, రెండుసంవత్సరముల క్రింద విశాఖపట్టణములో గవర్నరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును ప్రభుత్వమువారు విజయనగరమున స్థాపించియెడల వార్షికముగ లక్షరూపాయల నిచ్చెదమనిచేసిన విరాళమును తమ యాజమాన్యమున సంస్థాపించబడిన యా విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రసాదించుచు విశ్వవిద్యాలయము చిరస్థాయిగ కొనసాగుటకు అన్నిరీతుల తోడ్పడవలయునని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ ప్రతిజ్ఞానమును మహారాజులు గారికిని, వారి ప్రధానానుమత్యులకును నివేదించుటకు ప్రతినిధిసభమును కార్యనిర్వాహకసభవారుగృహీయ్యెదమని అన్ని ప్రయత్నముల చేయ తీర్మానించుచున్నారు.

2. ఏ. వి. నరసింహము పంతులుగారి క్రింది తీర్మానము నుపపాదించును.

విశ్వవిద్యాలయకార్యనిర్వహణమునకుగాను శ్రీ విజయనగర మహారాజులుం గారు ప్రతిసంవత్సర మిచ్చు విరాళమును నిర్ణయించుటయు, మొదటి మూడు సంవత్సరములవరకు విశ్వవిద్యాలయమున కయ్యే ఖర్చులకు పూర్తిగా మహారాజులుం గారు భరింపవలయు ననియు, ఈ సభవారు, మహారాజులుం గారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

3. కవిత్వానికి సహా రామానుజాచార్యులు గారి తీర్మానము నుపపాదించును.

విశ్వవిద్యాలయమునకు వచ్చు నాదాయము కేంద్రస్థానములకు విజయనగరము, మదరాసు పురములకు సమానముగా నుండునట్లు, ఆదాయవ్యయపట్టికలో ఏర్పాటుచేయ ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

4. శ్రీ కొడాలి శివరామకృష్ణారావుగారి క్రింది తీర్మానముల నుపపాదించును

ఆంధ్రదేశములో నుండు సమస్తతైత్తి భూస్వాములను విద్యానురాగము గల పెద్దలను ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు పోషకులుగా నుండునట్లు కోరవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. విశ్వవిద్యాలయపు చాన్సిలరు ప్రెసిడెంటు మొదలగు అధికారవర్గములయొక్క నియామకములు మూడేండ్ల కొకసారి యొన్నికలమీదనే ఏర్పరుపబడవలయు నని ఈసభవారు తీర్మానించుచు ఇందుకు సంబంధించిన సవరణలను ఆంగ్లనిర్వాహమున జేయవలయు నని కార్యనిర్వాహకసభవారిని కోరుచున్నారు.

6. ఆర్. ఎస్. రామచంద్రారావు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు ఈ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

రావోపు వేసంగిసెల్లులలో ఆంధ్రపరిశోధకుల మహాసభ నికదానిని జరుపుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

7. వి. సత్యనారాయణ బి. ఏ. గారు (విజయనగరము) ఈ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించును:

వేసంగిసెల్లులలో పరిశోధనమహాసభతోపాటు ఆం

ధ్రుల చిత్రకలానైపుణ్యమును పెంపొందింప జేయుటకుగాను చిత్రకలా ప్రస్థానము నొకదానిని ఏర్పాటు చేయ ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8. డాక్టరు మద్దూరి రామస్వామి ఎం.డి. గారు(తెలంగాణ) ఈ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించును:

ఆంధ్రవిజ్ఞానశాఖతోపాటు సంస్కృతమునకు వైతము తగిన ప్రధానస్థానమును విశ్వవిద్యాలయమున నిచ్చి పోషించ ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

9. శ్రీ పంచాంగుల ఆదివారాయణ శాస్త్రిగారు కవిత్వానికి సహా రామానుజాచార్యులు గారు ఈ క్రింది తీర్మానము నుపపాదించును.

విశ్వవిద్యాలయమునకును, ప్రజలకును పరస్పరసంబంధము, పరస్పర మైత్రి, పరస్పరానందకరతలను కలిగించుటకును, విశ్వవిద్యాలయముయొక్క విద్యావిధానమును ప్రజలకు తెలిపి వారి జలహలను గనుగొనుటకై నె నె టు సభ్యులలోనుండి సంచార వర్గము నొకదానిని నియమించవలయునని ఈ సభవారు కార్యనిర్వాహకసభవారిని కోరుచున్నారు.

సమాలోచనసభ

విశ్వవిద్యాలయపుసమాలోచనసభ (డ్రైవ్ కేబు) 15 వ తేదీనాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరుగును. అందు విశ్వవిద్యాలయవిద్యావిధానమునకు సంబంధించిన విషయము లనేక కములు చర్చింపబడును.

ప్రాంత ప్రతినిధులసభ

15 వ తేదీనాడే సాయంకాలము 5 గంటలకు విశ్వ

కార్పొరేషను అధ్యక్షుండు భానుబహదరు మహమదు ఉస్తాను సాహెబు బహదరుగారు రిమనభవన ద్వారముకడ మహాత్మునకు స్వాగత మొసగుట.

విద్యాలయశాఖా ప్రతినిధులసభ జరుగును. అందు నానాప్రాంతములలోగల విశ్వవిద్యాలయశాఖలు చేనుపలసినపని నిర్ణయించబడును.

ఇతరప్రదేశములనుండి వచ్చుసభ్యులకు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వసతులు ఏర్పాటుచేయబడును.

ఈసభలు చాల ముఖ్యములైనవి. కావున సభ్యులందరు సభలకు విచ్చేసి, సభలో నుండు చేయవలసిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు అన్నిరీతుల తోడ్పడ బ్రార్థించుచున్నాము.

అనివార్యము లగు పనితోందలవలన, సభ్యులలో నెవరైనను, సభకు రాజాలకపోయిన, వారు తమ అభిప్రాయము మాకు ముందుగా తెలుపగోరుచున్నాము. వానిని సభవారికి నివేదించగలము.

వి. ఎస్. శర్మ బి. ఏ. బి. టి.

అడయారు మదరాసు మార్చి, 9.

భారత స్వరాజ్యపక్షము

కార్యనిర్వాహకసంఘసభ

పాట్నూలో నిన్నగూడ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగినది. పత్రికానిలేఖరులు రాసినవారు. మంత్రపదవుల సంగీకరించుటకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సమ్యుతింపలేదు కాసనసభలో నిరోధపద్ధతిని కొనసాగింపవలెనని నిశ్చయింపబడెనని తెలిసినది.

(ఆ. వె.)

రామదాసు పంతులుగారి ఉన్నత భావములు

భారత స్త్రీసంఘమువారి ప్రశ్నలకు తరములు

భారత స్త్రీసంఘమువారు స్త్రీలుకొన్నింటి మెంబర్లకు కొన్నిప్రశ్నల పంపిరట. వాటికి జేమవరపు రామదాసుపంతులు గారి క్రింది జవాబు నిచ్చిరని భారతస్త్రీసంఘగౌరవకార్యదర్శిని మాకు తెలుపుచున్నది.

భారత స్త్రీ సంఘమువారి ప్రశ్నలు

(1) అర్హతగల స్త్రీలకు స్త్రీలుకొన్నింటి ఎన్నికలందు నోటు నిచ్చుటకు గూర్చిన తీర్మానమును మీరు సభలో నుపపాదించిగాని ఆమోదించిగాని తోడ్పడుదురా?

(2) కార్యక్రమములకు మెంబర్లతో దేశభిక్తు కావలెనను చట్టమునకు మీరు సమ్మతించుదురా?

(3) ఏజ్ ఆఫ్ కన్సెంటు బిల్లులోని వయస్సు (పెళ్లి అయినపిల్లలకు కానివారికి)ను పెంచుటకు కొప్పకొందురా?

(4) రాజకీయవిషయములందు స్త్రీపురుష వ్యత్యాసములన్నిటిని తొలగించు ఏర్పాట్లకు సాయపడుదురా?

(5) కాసనసభల కెన్నుకొనబడుటకు మీరు స్త్రీలనాముల నూచించి, వారిని నియమించుటకు మావత్తుమునందు కృషి సల్పుదురా?

రామదాసుపంతులుగారి జవాబు

“మీసంఘముయొక్క ప్రదేశములలో నేను పూర్తిగా నేకీభవించుచున్నాను. మీ విధు ప్రశ్నలకు నేను సమ్యుతింపితి నని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నాను. ఏజ్ ఆఫ్ కన్సెంటు బిల్లువిషయములో నాఅభిప్రాయము తీవ్రకే యిచ్చియున్నాను. పెళ్లి అయిన పిల్లలకు 14 ఏండ్లు కానివారికి 16 ఏండ్లు నిర్ణయించి కొన్నాను. రాజకీయము లెట్లున్నను యీసంస్కరణము కొసము మానవత్వమే ప్రాత్యహాపరచి పోరాడుచునున్నది”

“స్త్రీలుకొన్నింటి నందే సర్వదా మీ ఆజ్ఞలకు మీసంఘాభివృద్ధికి చేయునేవకు బద్ధుడనై యున్నాను”

కలకత్తా సాంఘిక సేవకులసభ

కలకత్తా, మార్చి 8:— ప్రెసభ పి. పి. మి త్తరుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ప్రజాశోగ్యవిషయమున నెక్కుడుశ్రద్ధ వహించదనవని యధ్యక్షుండునుడిచెను. మన్యపుజ్వరము, కాలాఅబారు మొదలగుజబ్బులగురుప్పుటకు చార్జిక్ల పోషించ వలెననిరి. ప్రపంచముందండలు 56 సం॥లు బ్రతుకుమండియెడల పంగరాష్ట్రముందు 24 సం॥ లే బ్రతుకుమండిరి. విద్యావిషయమున గూడ శ్రద్ధదీసికొనగోరిరి. విద్యలేనివారికి ప్రజాస్వామ్య మగు పరిపాలన రేపే ల యని రి. ఇతర ప్రజోపయోగములగు ధనమును బ్రోవు జేయుటలో మధ్య తరగతుల వారిపద్ధతు లెంతమాత్రము బాగులేవు. ముఖ్యముగా నారపరి శ్రమవిషయమై యెంతమాత్రము బాగులేవు. రైతులయొక్క జీవనములకు లాగుచున్నవి. సంఘసేవ గలపుసంస్థ స్థాపనమును గొనియాడెను. సంఘసేవకులం దెక్కుడైత్య ముండవలెనని కోరిరి.

ఆర్యోగప్రదర్శనముపై బెంట్లీగారధ్యక్షత వహించిరి. విధానవర్గద్రావయిగాను త్తయికోగమును గూర్చి మాటలాడిరి. ప్రతివత్సరముందును లక్షమంది మరణించుచుండిరి. పురుషుల కంటె స్త్రీలారు రెట్లెక్కువగా మరణించుచుండిరి. దీనిని గుఱుర్చువచ్చును. వైద్యుడు, రోగినివై పరిచారము నేయుచు రును కాంతియు ఓర్పు గలిగియుండవలయును. ఈక్షయకోగ నివారకసంఘ ముండవలె ననియు, ప్రజల కీ విషయమున చాల శ్రేవల ముననియు, రోగముయొక్క ప్రధమావస్థలయందు దీసి కొనవలసిన నివారకమార్గములం గూర్చి దెలిపిరి.

మార్చిపుల పూర్వపుస్తానుగారి కుమారునికి ప్రవాసశిక్ష

స్త్రీలును పులికయొక్క కొలంబోవార్త యిట్లుబెల్లుచున్నది:—

“మార్చిపుల కిదివఱలో నుత్తానుగానున్న వాడుమారుడగు అబ్దుల్లానాముద్దీను రాజకుమారుడు ప్రస్తుతపుస్తానును గద్దెమండి బాండ్లొప్పులప్రయత్నములలో దగుల్కొనినందులకు సింహాశ్రమునకు బ్రవాసశిక్షపై బంపబడెను. ఈనడుమనే మరల మార్చిపులకు రాసినబడెను. వచ్చినతోడనే మరల కుట్రల కాలవలయొచ్చును. అతనియనుచుచు చాలముందిక దేశమునుండి వెడలగొట్టుబడిరి. మిగతవారందఱివైననీ ఘాయుండబడెను.

మదరాసు శాసనసభ

(నిన్నటి తరువాత)

లామెంబరుగారు

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు-తమకాపును సమర్థించుచు, ప్రభుత్వముచేరిన ఆ ఆశ్రయము వివరములలోనికి దానివస్తువును వెళ్లదలమునకు లేదనియు, ప్రభుత్వవిధానమును గురించి తెలిపిన ఆ ఆశ్రయమును ప్రభుత్వము సమాధాన మొసగెదననియు నుడిచెను. ఓ. డి. మొదటిది-శాసనసభ్యులకు పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరులుగా నియమించుటను గురించినది. ఈవిషయమున నేను వాల్చి లుగారి మాత్రముల ననుసరించితిని చాలమంది ఆశ్రయించిరి. నేనిదివరకు తెలిసినటులు-ఈవిషయమున మొదటిసారి యొక్క నధికారము కల్పించుటకును, తగినసమర్థులను నితరులు లభించిన యెడల- శాసనసభ్యులను నియమించుటకునైనను నా వ్యక్తిగత ప్రాయము, ఆటివారు లభించునెడల శాసనసభ్యులను నియమించు పద్ధతిని ఏప్రభుత్వమువారును-ఆందు ముఖ్యముగా నిట్టి నిందన వచ్చుననుయమున-ఇట్టినియోజనముల నొనర్చునెంచరు. (వినుడు వినుడు) కాని ఆటివభ్యుడు స్వాధీనాధిపత్యమును గొప్ప ప్రముఖుడై యున్నచో, ఆతనిని నియమించుటకు-ఆతనిశాసన సభ్యత్వము అటంతకు నుండరాదు.

సి. రా. రెడ్డిగారు:-అట్లు పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరులుగా నియమించుటవారి శాసనసభ్యత్వము ముగియునటుల నొకయో చారమును నెలకొల్పినెను. లామెంబరుగారికి-ఆచారము అనిన చాలప్రీతి.

లామెంబరు:- భారత్ ప్రభుత్వశాసనము ప్రకార మట్టి సభ్యులు ప్రభుత్వోద్యోగమునందిన వెంటనే సభ్యత్వము ను గోలుపోవును. కాని, నియోజకవర్గమువారాతనినే తిరిగి ఎన్ను కొనెనెడల, ఆతడా సభ్యత్వమునకుగూడ నర్హుడగును.

ప్రభాకరశంకరుగారు:-ఈశాసనసభలోని ప్రతివకీలు సభ్యునిగూడ పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరులుగా నియమించినను నాకాశ్రయములేదు. కాని అట్లునియమించి, మరియొక ఎన్నుక లనేర్పరచి, ప్రజలను వృథాగా వ్యయప్రయాసలకు లోనొనర్చుటెందులకని మాయాశ్రయము (వినుడు, వినుడు)

లామెంబరుగారు:-ఈవిషయమున శాసనసభ వారి యభిప్రాయము జిల్లామేజిస్ట్రేటుల కెరిగించెదను.

కోర్టుఫీజుల హెచ్చించుట

కోర్టుఫీజులను తగ్గించుట కెట్టిప్రయత్నమును నొనర్చుట లేదని కొందరుసభ్యు లాశ్రయించిరి. ఇటీవల నీపన్నును హెచ్చించినపుడు అనుకొనినంత అదనము ఆదాయము లభింపలేదని నిశ్చయించినవలె తెలియనగును. ఈపన్నును హెచ్చించుటవలన-ప్రజలువ్యాధులు పొందుట కవకాశములు తగ్గింపబడెనని ప్రభుత్వమువారికి దోషమయెడల వెనుకకు మరలుట కిందుకయ్య సంకోచింపరు. వ్యాధికాళులను ప్రభుత్వమువారికి చాలధనము మిగులుచున్నదని ఒక అపోహ గలదు. చాల స్వల్పమొత్తము మాత్రమే మిగులుచున్నది.

విశ్వవిద్యాలయసభ్యుడు, మదరాసు హైకోర్టునందు తాత్కాలిక వ్యాధివాదులను హెచ్చించినందుల కాశ్రయించెను. ఈవిషయమున, లెక్కలను సభవారియెదుట నుంచెదను. వ్యాధివాదుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకు యనవలయుయ్యో శో అప్పుడు వారికి భాగము తెలియగలదు. అత్యవసరముగ సంఖ్యకంటె పెక్కువగా నొక్కరిని గూడ నియమించుట నాకొప్పు ములేదు. పిలిచిజెప్పి కమిటీసూచన లాచరగలోనికి వచ్చినపు డీప్రమస్య దానియంతట నదియే పరిష్కారమగును.

ఇక్రిగేషను

ఈసమనదిన, నాకాశంఛారయోగ్యముగ నొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు చాలసాలోచించుచున్నారు. కాని ఇందుకు భవనము లేదు. ధనము లభించినవెంటనే నీసీమను నాచరగలోనే యుంచెదను. తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి, ఇక్రిగేషనుసీమలు-తెన్నీకులు ఆశ్రయములను నిలబెట్టును. మేటూరుప్రాంతమున చాల స్వల్పమొత్తముమాత్రమే ప్రత్యేకింపబడెనని కొందరూశ్రయించిరి. భారతమంత్రాగారి యనుమతిరానందున అంతస్వల్పమొత్తము ప్రత్యేకింపబడెను. ఇప్పుడాదనముతి శేరిమగన-దానికవసరమునుమొత్తము ఏర్పరుపబడును. తుంగభద్రా ప్రాంతముగురించి నేనెక్కువ వాదన మొనర్చలేను. ఈ విషయమున విచారణలో నున్నది. పోలవరము ప్రాంతమును విశ్వవిద్యాలయసభ్యులకు తీర్మానించుకొనియున్నారనుమాన్యదీయకార్యనిర్వాహకసభ్యుని నియమించుటగురించి ఒక సభ్యుడునుడిచెను. ఇందుకు కార్యనిర్వాహకసభలోని భారతీయసభ్యులుకాని, యూరపీయసభ్యులుగాని ప్రతిపూలనుగ

లేరు. ఈవిషయ మొనర్చుచును చర్చింపదగినది గాకపోవుటచే నింతకుంటె ఎక్కువ నుడును.

హోమియోపతి

డో. ఆర్. గుమ్మారపు గారు (నో-మెంబరు) తనక్రింద నున్న కాళులలో కాక్కుకాళు ముఖ్యమైనదనియు, అది బాతీయ నిర్వాహకాళుననియు, ఆకాళువ్యయమునకు ఋణమొనర్చినను అది వ్యక్తము గాదనియు నుడిచెను.

అస్సామనది చెరువులో ఆదాయమును దొంగులు నొక ఏప్రేయవారు నాకు వివరములంపిరి. అచ్చులనొక్కొక్కమాట దామాషాయాన-నెలకు 25 కేరళీయ్యము భోజనమునకు గానలిన ఇతర వస్తువులను నొక సగ బడును. వీరికి భోజనమునకు సగటున నెల 1 కి రు 4-12-0 లు అనగా దినమునకు 0-6-6 అగును.

సి. కేశవశిల్పి గారు:-చింతపండు, చేపలు, మాంసము మొదలగునానిని కొనుక్కొనుటకుందు తెచ్చబడెనా? (నవ్వు)

ఆర్థునాథపు గారు:-అచ్చులకులీలు సగటున దినమునకు నాల్గవాయిసంపాదించుకొనును. దినమునకు 12 గొల్ల లు పనిజేయుచో దినమునకు ఆ 12 రూల ను గాని నెలకు రు 15 లు గాని సంపాదించును.

డి. బి. కేశవశిల్పి గారులేచి వ్యాఖ్యగారు నడుపుచున్న అంతెంతవ్వలని నుడిచెను.

వ్యాఖ్యగారు:- కేశవశిల్పి గారే దత్తమండలములలో ప్రజలుపనిలేక బందిపోటులకు దిగుచుండెదని తెలిపిరి.

కేశవశిల్పిగారు:-మౌనజేతనములు చాలకుండుటచేత ను, ప్రభుత్వమువారు ఇక్రిగేషను వక్రము నిర్మింపకపోవుటచే తను ప్రజలు ఆహారములేక నూడుమన్నారనియు, స్కూలు ప్రజలవలెనే కొందరు బందిపోటులకు వెళ్లుచున్నారనియు నుడిచితిని.

సర్ వ్యాఖ్యగారు:-అటవీకాళు అంతా ఒకపెద్దపాప్రయమని విశ్వవిద్యాలయసభ్యుడు నుడిచెను. ఈకాళుపై 51 లక్షల చెచ్చించుచుండ రిక లక్షల ఆదాయము మాత్రమే వచ్చుటయె ఇందుకు కారణము. ప్రభుత్వమువారికి లాభము వచ్చుచున్నది గాన నీకాళువ్యయములందునని తొలగింపబాలము.

సత్యమూర్తి:-ఈకాళును మూసివేయవలెనని నేననలేదు. ఈదేశమున నడవులన్నివిధాన వానిని మూసివేయవలెనని నాసభ్యముగాను. వానిని వితక్తయముతో నిర్వహింపవలెనని నేను నుడిచితిని.

వ్యాఖ్యగారు:-రెవెన్యూకొండ అంపము మిల్లులవలన రు 17 నేలు లాభమువచ్చెను.

రెడ్డిగారు:-ఎంతమొత్తము చెచ్చించిన మీదట నీలాభమువచ్చెను?

కేశవమగ రధోగారు:- ఏవత్సరమున?

వ్యాఖ్యగారు:-ఈవత్సరముననే.

టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు:- అయ్యయ్యపట్టికలో నాసంఖ్యలు గలవా?

సర్ వ్యాఖ్యగారు:- వానిని తగువారే అయ్యయ్యపట్టికలో జేర్చెదము. ఈవివరములు ముందుగా చెలపబడెను.

తెయ్యకపై వ్యయమును హెచ్చించుట ఈసభవారి విధానము.

సి. వెంకటరమణయ్యగారు:- ఖయిదీల సంఖ్యను తగ్గింపవలెను.

సర్ వ్యాఖ్యగారు:- తెయ్యకలో కొందరు రాజకీయ ఖయిదీలను ఇతరులతో సంబంధములేకుండ ఏకాంతముగ కాపలాలో నుంచినదియు, అందుచే వారికి క్షయవ్యాధి జనించెననియు, కేశవశిల్పిగారు నుడిచిరి. రాజకీయఖయిదీల యొగక్షేమములకు ప్రభుత్వమువారు వెక్కువభాగ్యులు. అందుచే వారి వద్ద నెక్కువ కాపలాయించి, ఒకచోటకుంచి, జబ్బులవలని ఆపాయమునకు గురి గాకుండ జూడవలసియున్నది. ఖయిదీలసంక్షల్లను తొలగించుటకు గురించి కేశవశిల్పిగారు నుడిచిరి. ఈసదుపాయమొనర్చుటవసరమే. అయినను, ధనము లేకపోవుటచే నీవిషయమున సంస్కరణ మొనర్చు మీఁ లేకున్నది. ఆలీపూరు జైలులోనికి వెళ్ళుచుంటుంటు అనుమతి నడుగగా నట్టియనుమతి నింకను నొసగలేదని సత్యమూర్తి గారాశ్రయించిరి. వారం ఖన దుఖాను ఇన్ స్పెక్టరు శివరెండువద్దకు పంపబడెను. డిసెంబరు నెలలో కొంత అల్లరిజరిగెనని నిన్ను నే వార్తవచ్చెను. వివరము లింకను తెలియలేదు. ఆపరంభమున మరణములు మాత్రము సంభవించలేదని నేను జెప్పగలను.

రెడ్డిగారు:- ఈవిషయమున వివరములు తెలిసినవెంటనే ప్రకటింపవలెనని కోరుచున్నాను.

వ్యాఖ్యగారు:-నేను వాదన మొనర్చలేను. అది, అచ్చుల బరిగిన ఆల్లరి వాదన మొనర్చబాలెను. అది విషయముయొక్క స్వభావముపై నాధారపడియుండును.

బల్లారి జైలులోని ముసలీమాపీర్ ఖయిదీలను వదలి పెట్టవలెనని కేశవ శిల్పిగారు గోరిరి. వారివలన మలభారతాంతికపాయము గలుగదని నమ్మకము తోచినయెడల వారిని విడిపించెదము. అవసరముగ నొక్క మాస్పీర్నుక జైలులో నుంచును. ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడిన ముసలీలలో కొందరి భార్యలను జిడ్డలను గూడ అంతమాను దీవులకు పంపుట చాల విచారకరము. ఒక స్పెషలు ఆఫీసరుయొక్క సిఫార్సుపైనిట్లా నర్చబడెను. ఖయిదీల భార్యజిడ్డలను సమర్థించిననే అట్లుపంపుచుంటిమిగాని బలవంతముగాపంపుటలేదు. ఖయిదీలు గూడ వట్లే గోరిరి. ఇటీవల తెండు తెగలవారి ప్రాత్యహ మక్కురలేకయే వెలిరి.

ఆర్థికసభ్యుడు

ఆర్థిక సభ్యుడగు ఆర్. ఎ. గ్రహముగారు ఆశ్రయించు సమాధాన మొసగుచు తుదకు మాట లాడి పి. లోటును చాలమంది ఆశ్రయించిరి. కాని వానిని తప్పించుట పాయము నెవ్వరును నూచింపలేదు. ఇంకను ప్రభుత్వవ్యయను తగ్గింపవలెనని కొందరు నూచించిరి. ఉద్యోగకాళుల నకస్సాత్తుగా భారతీయముగ నొనర్చుటవలన సాధ్యము శెడికావును. లీకమిషనువారు రుద్యోగకాళుల భారతీయముగనొనర్చుటకు మంచియేర్పాటుల నొనర్చిరి. పెద్దయద్యోగులజేతనములను తగ్గింపవలెనని కొందరు నూచించిరి. ఇది కల్తాప్తును భంపరుచుట యగును. అంతియగాక కత్తిసామర్థ్యములు గలవారుద్యోగములకురారు. పెద్దయద్యోగుల సంఖ్యను తగ్గించుట గూడ సాధ్యముగాదు. భవనముల నిర్మించుటకురించి కొందరూశ్రయించిరి. భవనములు లేకున్నయెడల నుద్యోగుల అచ్చుల పని చేయుదురో లేదో తెలియకన్నది. లోటులేకుండ ఆదాయమునకు తగినవ్యయమునకు మాత్రమే ఏర్పరచినయెడల, సభ్యులింకను ఆశ్రయించెడివారు.

అయ్యయ్యములను సరిపెట్టకలెనన్న-ఋణములకు పుచ్చుకొనుపద్ధతిని పూర్తిగా వదలవలెను. ఇదివరకు పుచ్చుకొనిన ఋణముల తొలగించుట రెండవపని. ఇట్లుచేసినచో అయ్యయ్యములు సరిపుచ్చుకొనవచ్చును. రాష్ట్రీయకర్పములలో తగ్గింపబడిన మొత్తముతో-ఎక్సైజు ఆదాయమును తగ్గించుటకు యత్నింపవలెనని కొందరు నూచించిరి. సుద్యపానమును తగ్గించుటకును-మద్యపానకాళాదాయమునకును ఎట్టిసంబంధమును లేదు. మద్యపానమునుపూర్తిగ నిషేధించినెడల ఆదాయమునకు గలుగునవ్వమునేగాక, దొంగతనముగా మద్యవిక్రయము జరుగకండ జూముల కొకకాళు నేర్పరచి వారిపై కొట్టగొలిది ధనమును చెచ్చింపవలసియుండునను విషయమును గమనింపవలెను. ప్రజలందుద్యోగము గలుగువరకు సంపూర్ణనిషేధము సాధ్యము గాదు.

అధికారేతర కార్యక్రమము

అంతట సభ్యుడులేచి, ఈసమావేశమున అధికారేతర కార్యక్రమముకొరకు మరిరెండుదినముల నొసగుటకు గవర్నరు గారుజ్జేరించినదియు, 81 మార్చి 1 ఏప్రలు లేదీలయం దధికారేతర కార్యక్రమమునకు ప్రత్యేకింపబడెననియు, ప్రకటించెను.

అంతట శాసనసభ మక్రవారము సాంకుశ్రము రిగ 50 నిలవ ముగిసెను. తిరిగి 16 లేదీన సమావేశమైనపుడు-గ్రాంట్లుపై చర్చ జేగును.

అస్సాము శాసనసభ

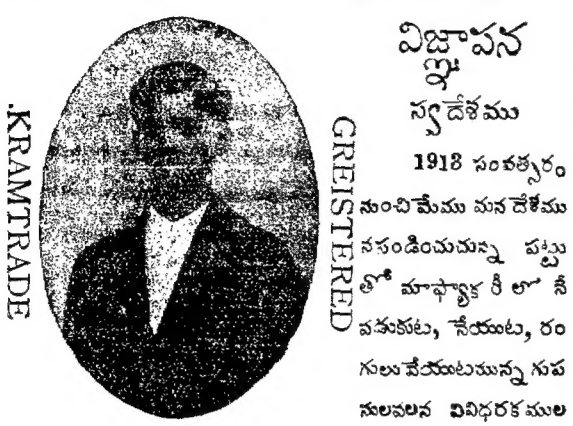
షిలాంగు, మార్చి 9:-1925 అస్సాము వ్యాధిలయలకు ము చట్టయొక్క సవరణ (కోర్టుఫీజు) స్థాపనము సవరణ శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. అసభికారసభ్యులు తీవ్రముగ నభిప్రాయించిరి. దీర్ఘముగ చర్చ జరిగినపిమ్మట సవరణ లామోదింపబడెను. ఆర్థికసభ్యుడు దాదాయలాభము, దత్తకాళులకువయోగింపబడునని ధైర్యము జెప్పెను.

పైజాబాదునందలి ప్రాణనష్టము

అలహాబాదు, మార్చి 9:-అజాధియాంధరి గోరింద దాదాభాయి నీళ్లలేవునందు ఇనులు తండ్రివతండులుగ వచ్చుటచే ప్రాణనష్టము వాటిలెనని పైజాబాదు వార్తలు చెల్లుచున్నవి. ఇరువదిమంది సిప్పీ అయిపోయిరి. చాలమంది కపాళములు సంభవించెను. (ఆంధ్ర)

రెడ్డి రాణి సచిత్రమాసపత్రిక 1317
నల్లర చందారు 3
 మత్త, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (పాటకము) విలులయ్య, విశాఖ కలెక్టరు ఆధ్వర్యమున, చదివిన చదివినవలయును. **నెల 12**
మిథునానురాగము (పేరుగన్నవల) **నెల 12**
నరసింహకారికావ్య (ఆపస్తంబ గృహ్య సూత్రములకు తెలుగు తాత్పర్యముగల స్వార్థగ్రంథము) **రు. 1-10-0**
రెడ్డిబ్రదర్స్ రాయవరము, నోదావరిజిల్లా.

ముప్పనసోమరాజు అండు పీఠరాజు.
 1477 పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము
 1918 సంవత్సరం నుంచి మేము మనదేశము నందరియందున్న పట్టు తో మాభ్యాసక కీ లో నే పనులు, నేయుట, రం గులు చేయుటయున్న గుప నులన వివిధరకముల ప్రస్తుతులను రంగుతో చిత్రచిత్రమైన జరి సాదా ఆంధ్రు లు కమ్యునిటీను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 88వ అఖిలభారత కాం గ్రెసువస్తుప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవి దే శములోని పట్టుపట్టములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. (ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రా యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంతిభూషణుగారు అమృత బజారుపత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరియుతర ప్రజలుకూడ అన్ని రకములబట్టలను ప్రదర్శించిరి ఇంకను అంద రోకలకు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు పిలువెడు. పట్టు పట్టములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు లు ముప్పనసోమరాజు పీఠరాజుగార్లు పట్టుపట్టములనును ధో వతులును పర్లుగుడ్డలు కోటుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అన్నామవారు కూడ ప్రదర్శించిరి

పట్టుపట్టములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ క్క ఆ డ్రెస్సును రకములను విభులముగా వ్రాయుటవలన దేశము స్వదేశీవస్తుపరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములనిమో నపుచ్చుచున్నార గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)
 తెలుగుభాషా (పోస్టుభర్తలు(వత్తెకము) గుణపధికము!
 కరీరములో ఉన్నాధ్యక్షముచే కలిగిడి ప్రైవేట్ కాకల
 కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆపులింకల,
 అగ్ని మాయము, అతిదాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగముల
 యందు బలకాయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
 క్రేళ్లు, అనులు, మొదలగునానియందు గలిగిడి నొప్ప
 లను బోగొట్టి శేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
 చేచ్చును.
 ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పలను కంటేనే
 మాన్యును. యిందు అనేకపిషములు చేరినవి. అనుభవము
 గల ఔషధముగుణచేతన పరమవంశక్రియ యని చెప్ప
 కచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
 వియనామా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
 పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకర్ర, కృష్ణాజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 10-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి ర	80 0 0	మొదలు	88 8 0 వలకు
లియము బస్తాలు		మొదలు	వరకు
కుము తేనాలివి ,, ప	48 గలవి రు	14 0 0	14 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,		15 8 0	16 0 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,		16 4 0	16 8 0
రాగలు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,		8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,, ,,		20 0 0	24 0 0
2. వప్పధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర	205 ,,	10 8 0	11 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,		10 8 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,		12 8 0	13 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,		13 0 0	15 8 0
ఉలవలు ర 164 ,,		8 4 0	8 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	22 0 0	
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	58 0 0	
వేరు సెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు	120 మిమకనూనె	122	
ఆముదము బా 1-కి ,,	184 0 0	185 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0		
కూరపసుపు ,, ,,	100 0 0	105 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి ,,	110 8 0	115 8 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50,55		
కాశనూ సిపాయకట్టు ,, ,,		70,75	
తెల్లము బా 1-కి రు	85 0 0	52 8 0	
చింతపండు బా 1-కి ,,	80 0 0	52 8 0	
5. ఇనుము			
పట్ట రకం బా 1-కి ,,	82 0 0	88 0 0	
చదరంప ,, ,,	82 0 0	85 0 0	
6. లోహములు			
వెండి 100 కులంక ,,	74 0 0	74 8 0	
బంగారము, కులము 1-కి ,,	21 10 0	21 14 0	
సవరము 1-కి ,,		13 14 0	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0	275 0 0	
రాగి డిటా ,,	295 0 0	300 0 0	
అస్కాచక్రైర 236 పా గలవి	34 4 0	35 0 0	
7. రంగులు అలిజరై ను			
ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0	72 0 0	
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,			
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,			
8. దూది			
బొండా పెట్టుబారువ 1-కి రు	800 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,,	240 0 0		
9. నూలు			
కోయంబత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0		
మధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0		
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0		
అహమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0		
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0		
జపాన్ నెం 20 ,,			
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను ,,	18 6 0		
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$,,	8 10 0		
వడ్డాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$,,	11 4 0		
14 $\frac{1}{2}$ క్విలక్ పత్తి ,,	8 0 0		
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,,	10 10 0		
నెం 22 ,, ,,	10 14 0		
నెం 12 $\frac{1}{2}$ బెన్ని సర్కుసు ,,	8 8 0		
నెం 14 $\frac{1}{2}$,, ,,	8 12 0		

యజమానుల సంఘనిర్మాణము

రంగూను వాణిజ్యసంఘాభిప్రాయము
 రంగూను, మార్చి 9:— యజమానుల సంఘనిర్మాణము గావలయునని బొంబాయి యంత్రాధికారుల సంఘమువారిను చనిపై రంగూను వాణిజ్యసంఘాభిప్రాయము ప్రోత్సహకర ముగ లేదు. తగినంతమంది యజమానులు లేనందున తరుణము యింకను కొంచెంచేదని యీ సంఘమువారు చెప్పి చున్నారు. (ఆంధ్ర)

శ్రీమూలం పాపులరు ఆసంబ్లింగ్ మావేశము
 దివానుగారి సింహావలోకనము
 తిరుచేంద్రము, మార్చి 9:— తిరువాన్కూరు రాజ్యమున వలి శ్రీమూలం పాపులరు ఆసంబ్లింగ్కు 21 వ సమావేశము విశాఖయా జూబిలీహోలీనందు దివానుగారి ఆధ్వర్యమున కేంద్ర నేడు సమావేశమయ్యెను. సభ్యులు, ఉద్యోగులు సమావేశమందుగలరు. గత నాలుగు సంవత్సరములందును వివిధకాఖిలందును జూబలీదిన పురోభివృద్ధిని దెల్పి, భూవియందు అవలంబింపవలసిన విధాన మును దివానుగారు తెల్పిరి. కీర్తిశేఖులకు మహారాజాగారిని దివానుగారు క్లాఫ్మించిరి. శేషదినండి నానా విషయములపై చర్చలు జరిగెను. (ఆంధ్ర)

హోలీ పండుగ

జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవు
 అలహాబాదు, మార్చి 9:— హిందువుల హోలీపండుగ (కామదహనము) ముసల్మానుల మబారటుపండుగ నొకదినము వనే వచ్చుటచే వీధులవెంట నెవ్వరును కట్టులు, తారము మొదలగు ఆయుధములను ధరించి పోవలననియు వాణిషం చా 10, 11, 12 తేదీలందు కాల్యగూడవనియు జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారు ఉత్తరవు చేసిరి. (ఆంధ్ర)

శ్రీ మెలవరము బాలభారతి

సమాజమువారు
 మచిలీపట్నమునందు బుధవారం 11-3-25వ తేది

సారంగధర నాటకమును

ప్రదర్శింతురు.
 డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

కావలెను

ఉత్తరసర్కారులలో కిరసనాయిత్ అయ్యు ఏజంట్లు కావలెను. వివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
 Pennsylvania Oil Co., of India Ltd.,
 Post Box No. 178, MADRAS

వాయిదా పద్ధతివైన సొమ్ముచెల్లించి

యిండ్లను కొనుట

లాండుస్కోడ్డునున్న కృష్ణాపేటదగ్గర 40 చిన్న వసతిగృహములు కట్టబడును. వాయిదాపద్ధతివైన సొమ్ము చెల్లించి సదరు గృహములను కొనవచ్చును. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Watson's Exchange.
 Mount Road, Madras, or on the land.

డైరీబుక్కు (1925) ఉచితము

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము
 అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొనవచ్చును. ప్రతిగృహముందును, ప్రతివైద్యునియొద్దను యుండదగినది.
 1 భాగం రు 1-4-0. 2 భాగం రు 1-12-0.
 8851 ఆయుర్వేదచంద్రిక:— ఆరోగ్య, ఔషధ, వస్తుగుణ. చికిత్స మొ|| వ్రాయబడుచుండును. సం|| చందా రు 2-8-0.
 పి.వి.ఎ. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, మాదిరి యుచితము. పెరిదేవి- నెల్లూరుజిల్లా

వంగరాష్ట్ర నూతన మంత్రివర్గము

మంత్రిులు వు శే

సయ్యద్ నవాబు ఆలీచౌదరీగారు-మహమ్మదీయుడు రాజా మన్మథనాథరాయచౌదరీగారు-హిందువుడు సభాకార్యదర్శుల నిర్వహణయమించిరి.

గవర్నరు బెదరింపు

దక్కా, మార్చి ౩:-గవర్నరు, నవాబుబాదరు సయ్యద్ నవాబు ఆలీచౌదరీ, ఖాన్ బహదురు. సి. ఐ. ఇ., యమ్ యల్. సి. గారును, శాంతోష్ రాజా మన్మథనాథరాయ చౌదరీ యమ్. యల్. సి. గారును మంత్రులుగా నియమింపబడినటు లధికారరూపకముగ ప్రచురణము గావించెను. నవాబు బాదరుగారు వ్యవసాయము, పరిశ్రమ, విద్యాభివృద్ధి జూతురు. రాజా మన్మథనాథరాయగారు స్థానిక స్వపరిపాలనము, జైద్య, యెక్స్లెజ్, అభివృద్ధిభాగం జూతురు.

ప్రభుత్వ నివేదనము

కలకత్తా, మార్చి ౩:-మంత్రులగున్న యాక్రింది నివేదిక జారీచేయబడినది.

“వంగరాష్ట్రమునకు మంత్రులపదవి నలంకరింపవలసినవారి పేరులునుచించునప్పుడు, తా నేనుప్రముఖుల ననుసరించి మంత్రుల నేర్పనో దానిని విశదీకరించుటకును, శాసనసభలకును మంత్రులకును సంబంధించినన్ని సమస్యలను విశదపఱచుటకును గవర్నరు గోరెను. సాధారణముగ న్యాయపద్ధతి యేమనగా, నొక నొక కక్షవారు నిర్ణయిత రాజకీయ విధానము నెన్నికల సమయముందు ప్రజలయెదుటనుంచి, సభలో నెక్కుడు ప్రతినిధిస్థానములను సంపాదించి, పిమ్మట నాకక్షవారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించి, తాము ప్రజలయెదుట జెప్పినటుల తమవిధానమును సాగించుకొనుటయై యున్నది. వంగరాష్ట్రముందు వెనుకజరిగిన యెన్నికలలో నేపక్షమువారుగాని,తదితర పక్షముల మొత్తము కంటె నెక్కుడునుండి రాతేను. కాని స్వరాజ్యపక్షము మిగత యెక్కుడు పక్షమువారికంటె నధికసంఖ్యాకములగు స్థానములంబడెను. కావునమంత్రు లెన్నుకొనబడినపుడు తొలగిత సంప్రదింపవలసినవారు, వారే. కాని వారు మంత్రిపదవుల నాక్రమించుట సరిగదా, యెట్టి మంత్రులనియామకమునకైన సభ్యంతరము నూపి, వారినిదీప బద్ధకంకలులైరి. కావున పక్షతమందు చెడవసారివారిని సంప్రదింపుట యవసరము.

మంత్రుల నియామకము

గవర్నరు మాత్రమితర పక్షముల ప్రతి నిధులతోడను, ప్రముఖ వ్యక్తులతోడను గూడ నీ విషయమై సంప్రతించెను. వారందఱు సలహాలును, కొన్ని విషయములందు చాలవఱ కేకీభావ మున్నను, మొత్తముమీద మాత్ర మెట్టిభావైక్యమును గుదికనటులదోచలేదు. ఒక విషయము డైక్యము నహించిరి. ఏదన, మంత్రులు స్థిరముగ నుండు నటుల, హిందువులు, మహమ్మదీయులు సమాన మగు నుద్యోగ ప్రాతినిధ్యము విహింపవలె నని, కొందఱి వైద్య నూచించిరి. మఱి కొందఱు నల్లవరనూచించిరి. కాని రాష్ట్రమునంగల పనిమాత్రము నలుగురు మంత్రులనియామకము ధర్మముగ నూచింపడని గవర్నరు నిశ్చయించెను. నిగటి సంవత్సరముందు, ప్రభువార్ధ సంవత్సరముందు, దత్తత చేసె ను. (1) వె ను క టి మంత్రులు, ప్రభుత్వకాఖలను నులువుగా నిర్దలుమంత్రులు పాలింపఁగలిగిరి. మిల్ల లినయారునాసలు సీతాభ కార్యనిర్వాహకసభతో గూడిన గవర్నరే చూడఁగలిగెను. ఈకాలముందు, మంత్రులు తమకాఖలందుగాక, పైన దాము చేయవలసినపనిని చేసిని జేయవలసేక పోయినది. ఈజయమున నిర్దలుమంత్రులు తమయధికార రూపకముగ పనిని, యితరమయిన తమకార్యములను నిర్వహించి, శాసనసభాకార్యనిర్వహణమును, తమనియోజనానమందలి ధర్మములను నెఱవేర్చుట కష్ట మేయని గవర్నరుగూడ గ్రహించెను. కావున సమగ్రముగ కార్యనిర్వహణము జరుగుటకొలకు సరిపడ నుద్యోగీయుల నియమించువిషయమై యిర్దలుమంత్రులతో బాటింక నిర్దలు సభాకార్యదర్శులను గూడ నియమించుటకును, వీరికి వలయునంత జీతము, మూడవమంత్రిజీతమునకై యేర్పాటు గావలసిన ధనమునుండి సర్దుటకు శాసనసభల నడుగుటకును గవర్నరు సలహాచేసెను. అయిర్దలు అలానొకడు మహమ్మదీయుడు, మఱియొకడు హిందువుఁడును, వారిద్దఱనామములు మం

త్రు లంగీకరించినపంటనే దెలియబఱచబడును. కావున పైని యామకముల ననుసరించి, దత్తతకాఖలందు మహమ్మదీయుడును, హిందువుఁడనుగూడ నుండురు. వంగరాష్ట్రముందు కార్యదర్శులను నియమించుటకదియే ప్రథమపర్యాయము గావున వారి యధికారములను, బాధ్యతలనుగూర్చి యెంతో వక్కాణించుట యుక్తము. అంగ్లదేశమున పార్లమెంటులోని సహాయకార్యదర్శుల కెట్టిస్థానమున్నదో పీఠికీచ్చట దానికి సమముగా నుండు ను. వారుద్యోగమునకై సంపూర్ణముగ కాలమునంతను వినియోగించు నేవకులుగా నెంచబడుదురు. మంత్రుల జీతములను వారియధీనమందుంచె

దర్శవాటిని జూచుచుండురు. మంత్రులవలెనే వారుగూడ శాసనసభకు బద్ధులైయుండురు. మంత్రులతో బాటే వారి స్థైర్యము నిశ్చయింపబడును. తమ యధికారమందుండిన కాఖలను నిర్వహించు పద్ధతులలో మంత్రుల బాధ్యతలనుగూడ నెంతమాత్రము దగ్గించలేరు. ఇప్పుడు నిశ్చయింపబడినమంత్రుల నేర్పుటలో గవర్నరు రెండు ప్రాముఖ్యవిషయములను గమనించి త్వమువారియొక్కయు, వారిపక్షమువారియొక్కయు విశ్వాసమునకు బాత్రులైనను యావత్ప్రభావిశ్వాసమును మాత్రము సంపాదించలేకపోయిరి. కావున మఱు వారు నియమితార్థులు గారు (2) తనకు వచ్చిన సలహాల ననుసరించియు ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీ ప్రభుత్వమందిరమునకు వచ్చిన ప్రముఖుల నూచనల ననుసరించియు నందఱిలోన పీఠిర్వరును సామాన్యముగ నంగీకరింపబడుదురనియు నైయున్నది.

హితోద్దేశము

శాసనసభవారికిని నూతన మంత్రివర్గమునకునుగల పరస్పర సంబంధములను వెలిబుచ్చుట యవసరమైయున్నది. శాసనసభ్యులు నూతనమంత్రివర్గముందు తమయామోదానామోదములను దెలియబఱచుటకులని శంక నొందవచ్చును. తమ యభిప్రాయాలని దెలియబఱచుటకు మూడుమార్గము లున్నవి. (1) తిరస్కరణ నిర్వాసము లెట్టి యితరతీర్మానములవలెనే సమ్యక్తులను అసమ్యక్తులను లెక్కించి నిశ్చయించుట (2) మంత్రుల విధానమున కా తేడవనూచకముగా ప్రస్తుతము సభనాపుచేయు (ఎడ్వర్డు మెంటు మోషను) తీర్మానమునుండుట ఇది యంతసమంజసము గు కార్యముగాదు. ఏలన, రెండువంతులపైగా సభ్యులు తోరనగాని లేనియెడల నిష్టాగోష్ఠి విచారింపబోవచ్చును. (3) ఉత్తమగు మార్గమేదన ప్రతిపత్సరమందును పట్టికయందు మంత్రుల జీతముల నంగీకరించునప్పుడు తీర్మానించి ఈవిషయమున సభ్యుల యభిప్రాయము వ్యక్తపఱచుట నానుమాత్రమగు రు 100-ల సామ్యును దగ్గించుటకు తీర్మానముంచవచ్చును. ఈ తీర్మానము నెగ్గినయెడల మంత్రులు సభావిశ్వాసపాత్రులు గారని జోభపడును. ప్రస్తుత మున్నమంత్రు లెట్టితీర్మానమే వచ్చునెడల రాజీనామా నిచ్చుపద్ధతిచే నియమింపబడిరి. పూర్తిగా జీతముల నిచ్చుట కెదుర్చుపద్ధతి, పాలనా నియములందు, తా విధివఱలో వివిధవిధముల నానుమంత్రులం దాతేపఱ జూపినను, మొండిపడి తమపదవులకు రాజీనామా నీయనియెడల, వారిచే బలవంతముగ రాజీనామా నిప్పించుట కుపయోగింపవలసి నదే. అటుల బూర్తిగా నిరాకరించుటవలన బ్రస్తుత మున్నమంత్రులను రాజీనామా నిచ్చుటకు బలవంత పెట్టుటయేగాక, యిక ముందెట్టి మంత్రివర్గమును రాకుండజేసినవారగుదురు. వెనుకటి సభలో నిట్టిపదర్శనము గావించిరి.

మంత్రులసంఖ్యను నియమించుటయందు సభవారి తోక్తముగాక, గవర్నరుచే యయియున్నది. కాని సభవారి తోక్తీర్మానమునల్ల మంత్రులసంఖ్యను హెచ్చించుటగాని, తగ్గించుటగాని సలహా నీయవచ్చును. ఒకపాక్షమాత్రము పాలనానియములను ననుసరించి కలదు. చట్టముములో నూచించిన మొత్తము నకు మించని జీతమును నిశ్చయించుట సభవారి హక్కుయై యున్నది. వంగరాష్ట్రముం దింతవఱకు చచ్చుచుండు నూచించిన మొత్తము, మంత్రులకు జీతముక్రింద నియబడుచున్నది. ఈ యెట్టి పట్టికయంగుగూడ నంతియే నూచింపబడును. శాసనసభ వారు తత్కునజీతము లుండుటకు గోరునెడల, నటులే తీర్మానించవచ్చును.

ప్రభుత్వనిశ్చయము

ఎట్టి సందేహములు గలుగకుండ, కొన్ని యవచారములు సంభవించునపుడు ప్రభుత్వ మనలందించు నిశ్చితమార్గములను వెలిబుచ్చుటవసరము. పూర్తిగా మంత్రులజీతములే ద్రోసివేయబడుచో, సభవారి లెట్టిమంత్రుల నియామకమున కంగీకరించుట లేదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొందురు. అట్టియెడ, గవర్నరు, భారతప్రభుత్వము విధానములోని సంక్రమణాన్యాయ

ము లో ని 6 వ యంశము (డి న ల్యూ వ ను రూ 6) ననుసరించి దత్తతకాఖలను దనవఱ బిప్రజెప్పటకు గోరును. అది జరిగినతోడనే వంగరాష్ట్రము, కార్యనిర్వాహకసభముతో గూడిన గవర్నరే పాలించును. రు 8000/- తక్కువయిన యెట్టి మొత్తమును సభవారు నూచించినను, సభవారు సరియగుజీతములనిచ్చి యెట్టిమంత్రులను నియమించుట కిచ్చగించుటలేదని యూహించుచు, నట్టి తీర్మానమే గావించబడునెడల వెనుక జెప్పినటులే గవర్నరు పాలనాభారము వహించును.

సభవారు మంత్రుల జీతమునుండి రు 100- మొదలు రు 2000-ల వఱకు తగ్గించునెడల ప్రభుత్వము సభవారు మంత్రులకిచ్చు జీతముంతకే నిశ్చయించునన్నది యెంచబడును. రు 100-కు హెచ్చని మొత్తము జీతములనుండి తగ్గించుచో బ్రస్తుతమున్న మంత్రులపై విశ్వాసములేదని యెంచబడి వారు వెంట రాజీనామానిత్తురు. వారిస్థానములందు క్రొత్తవారు నియమింపబడుదురు. క్రొత్తమంత్రులపై సభవారి యభిప్రాయము, ముందుసమ్యక్తుల నీయవలసివచ్చు దత్తత కాఖలభుచ్చు మొత్తముల నడిగి నవ్వడుగాని మఱు సభ సమాజేతమునపుడవసపుఖ్యులం గోరినపుడుగాని జూపవచ్చును. వారి యసమ్యక్తిని రు 100/-లు మొత్తమునుండి తగ్గించుటకు తీర్మానమును దెచ్చిజూపవచ్చును. (ఆ. (సి.)

మదరాసు వార్తలు

మదరాసు రాకపోకలు:-సి. పి. రామస్వామయ్యగారు ఢిల్లీకి వెళ్లిరి. బెంగళూరు మహారాజిగారు మైసూరు వెళ్లిరి.

ఒక సవరణ:-గత శనివారము మహాత్మాగాంధీగారి ఆగమనసందర్భమున నెంట్లలు స్టేషనువద్ద సందర్శించిన వారియందు క్రి. భవిష్యిపాటి సత్యనారాయణ గారిపేరు పొరపాటున వ్రాయబడినది. పాతకమహాశయలు వారిపేరును లేకుండ చదువ ప్రార్థితులు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము: ప్రత్యేకోద్యోగి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్వాహసందర్భమున, ప్రత్యేకోద్యోగియొక్క నియమింపబడుదురని, అధికసభ్యుడు నూచించెను. ప్రాంతంగా రీపనికి నియమింపబడుదురనియు, పిరు ఇంగ్లండుకుగూడ పోవలసివచ్చుననియు తెలియుచున్నది.

మోటారుకారు ప్రమాదము

పోలీసుజవానుచే బాలిక రక్షింపబడెను నేడు మాసిమఖము పండుగ యాలచే టిప్పిశేను పైండు ప్లస్టిక్ యంతయు సముద్రస్నానముచేసి వచ్చిపోవుముకా జనముతో క్రికిరిసి యుండెను. ఉదయము పదిగంటలకు సి. నుబ్బయ్యకెట్టి ప్రుక్షకవికేతగారి కుమార్తె ఎనిమిది సంవత్సరముల వయసుగల బాలికయున్నది, మరియొక వృద్ధురాలును స్నానయచేసి గృహమునకు మరలివచ్చుచుండగ యమ్. సి. 6909 మోటారుకారును దీక్షితులనువారు బాలికపైకి పోనిచ్చిరి. వెంటనే ఆచట ద్యూటీపైనున్న పోలీసు జవాను నెం 495, డి. స్టేషను] పరుగిడి బండిని ముందునకు నెట్టి బాలికను రక్షింపజాలెను. లేనియెడ ప్రాణాపాయము గలిగియుండెడిది. బాలికకు ఒంటిపై స్వల్పముగ గీమగోనిపోయెను. కాని శిశుముగ చికిత్స యొనర్చబడెను. బండిని అక్రమధో నడపినందులకు దీక్షితులుగారిపై పోలీసువారు నేరము సాధించిరి.

అస్సాంకు కూలీలను

వంపుట ఆపబడదు 1924 డిసెంబరులో జరిగిన మదరాసు శాసనసభలో యాక్రిందితీర్మాన ముమోదించబడెను. అస్సాంకు కూలీలు వలసపోవుపద్ధతి నావలెనని యాసభవారు కోరుచున్నాడు. దానిపై ప్రభుత్వమువారోచించి యాక్రిందిజేతర్వలను ప్రకటించిరి. “ఈతీర్మానమును గూర్చి మేము బాగుగా ఆలోచించితిమి గాని తీర్మానము నూచించుటకు వెట్టిపటియగలుగలేదు. అట్లుచేయుటచే కూలీల జీవనోపాధికి నష్టముగల్గును. వారివ్యయవచ్చినచోట పనిచేయుటకు వారికి న్యేచ్ఛయుండవలెను. ఈజనపద్ధతిలోని లోపములను అస్సాం గవర్నరు మెంటు, లేదో బోర్డువారు, తొలగించి తోడ్పడుటకు సిక్తముగానున్నారు. యజమానులనుంచి కూలీలకు న్యాయముకలుగనట్లు చూచుటకు అస్సాంగవర్నరుగారు పూనుకొనియున్నాడు అధికారులు కనిపెట్టియేయుదురు” అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి:-

నర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు కె. టి. గారి అభిప్రాయము

“నాకు సహితము నిరాశ పడముచున్నది”

క్రొత్తగ నెసగిన మాక్కు ఒకటియైన లేదు

మడ్డిమను కమిటీవారి నివేదికమునుగురించి మాప్రతినిధి, పర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారిని దర్శించి వారియభిప్రాయములను తెలుపవలెనని గౌరవగా వారిట్లు చెప్పిరి.

మడ్డిమను సంఘనివేదికము కేవలము ఆకాభంగకరముగ నున్నది. ఈనివేదిక, దేశీయుల ఆశయములను అణచుత్రమైనను పెంపొందజేయుటలేదు సరిగదా- ఉట్టిత్రయముల భావము నయినను కమిటీవారు గ్రహించినట్లు గనుపింపదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమునందు మిక్కిలముగ నమృతము గలిగిన నాకు సహితము నిరాశ పడముచున్నది.

కమిటీవారు మనకు క్రొత్తగ గలుగజేసిన హక్కులు కొంచెమైనను లేవు. అడవులనుమాత్రము మంత్రిులపాలు జేయుదురట. అటవీపరిపాలనమున- ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యుడుగా రి. రా. జ. ధా. ని. లో గ. డ. చి. న. నాలుగువర్సలను లనండియు వడుమన్న పాట్లు తీర్చించి, మంత్రిుల పదవిపాలుజేసి నట్లు గానినందు చున్నది. ఇంక నెన్నియోశాఖలను మంత్రుల పరమొనర్చుటకు సావకాశముండినను కమిటీవారు అందుకు శిఘ్రముజేయరైరి. స్వయముగ అనుభవముగలవారందరును ద్వంద్వ పరిపాలనము జనుప్రథముగ జరుగలేదని జెప్పినను కమిటీ వారామాట నంగీకరింపరైరి. గవర్నరుగారి అధికారమును తగ్గించుటకు కమిటీవారు ఆసంతోషమైనను నోవ్వకొనరైరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారును సీనులోని ఇండియామంత్రిగారును, రాష్ట్రీయ వ్యవహారములందు విశేషముగ గలుగజేసికొనుట బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు భంగకరమని నాబోంట్లు జేసిన వాదము కమిటీవారికి రుచింపవలయును.

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి కమిటీవారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చినవా రెందరో ప్రాధేయపడినను ప్రస్తుతమాహాంశమును తేల్చుటకుసావకాశములేదనియును, సామ్రాజ్యప్రభుత్వము నకును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకును గల ఆర్థిక సంబంధమును- పన్నుల విధించెదమార్గములును పూర్తిగవిచారింపజిడి ప్రత్యేకింపబడినగాని రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నొసంగుటకు వీలు లేదనియును కమిటీవారిభిప్రాయపడిరి. ఇది ఎన్నటికైనా ఇష్టము జీవించియున్నవారికి జెవినిపడుట దుస్సరము.

మైసూరిటీపార్టు సర్. స. పూ. శివస్వామిఅయ్యారు, జి. న్నా, పరంజ్యీగార్లు వ్రాసిరి. అందుకు వేళము వారికి వందనము లర్పింపవలెను. కాని వీరుమిగుల దేశాభిమానులయ్యును తాము త్రొక్కుచున్న త్రోవ న్యాయమైనదని యెరిగియు కొంతభీతితో లేక ఎంతతక్కువ అడిగినంత మంచిదనియోగాని జెదురుచు, బెదురుచునే తమరిపార్టు వ్రాసిరి. అంతవరకైనను వారు వందనీయులే.

ఇంత అన్యాయపురిపార్టు వ్రాయుటకు రెండుకారణములుగలవు. ఒకటి సీమగోని కన్సర్వేటివుల బలివి. రెండు: మన దేశమునందలి సంఘమై వ్యవస్థలు, మన బలముతగ్గుట, మనపై చిరకారము అధికారము జేయదలచుకొన్న వారి బలముపెచ్చుట. అయినను మనముపట్టు విడువగూడదు. ఎన్నిటికైనను ఈదేశమునకు పరపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనము చేపూరవ సినదే. కాని, స్వాతంత్ర్యముయొక్క విలువ- అహర్నిశములు, నికటిపైకెప్పు నాల్గక జాగరూకతగ నుండుటయే యనువిషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను.

* * *

ఔముస్పత్రిక వ్యాఖ్యానము

హిందూదేశమునకు బాధ్యతాయుతపాలనమున ముందు శడుగుపెట్టుట యెప్పుడో యింకను నిశ్చయింపబడలేదు. ఆప్రశ్నయేభారత ప్రభుత్వము నాంగ్లప్రభుత్వమును ముందు తేల్చుట సినది. సరిగ నాప్రశ్ననే సంఘమువారాలోచించుటకు వీలులే కుంటున్నది. దానికేసంఘమువారు సమాధాన మియ్యలేదు. సంఘమువారు చేసిన న ముఖ్యమగు నట్టి యు నవసరమయినట్టియు సలహా యేవన రాష్ట్రీయార్థి కస్థితులను బరిక్షించుట కొకయార్థికసంఘమును నియమించుట యయ్యున్నది. మెళా రిటి సంఘమువారి నివేదిక జాగ్రతగ తయారుచేయబడినది. ఏ వోయొకటిరెండు సలహాలు దక్క మిగతదంతయు సందిగ్ధముగ నేయున్నది. (ఆ. ప్రె.)

* * *

“లీకరు” పత్రిక యభిప్రాయము

అలహాబాదు, మార్చి 9:—ద్వంద్వప్రభుత్వముతో లోటులను కమ్మివేయుట, పూర్తిగ నసంతృప్తికరములగు సలహాను రెండుమాటలలో నీపత్రిక యభిప్రాయ మిమధ్యవచ్చును. వ్యాఖ్యానము జేయుచు “సారాంశ మేమనగా, పూర్తిగా నాకపోయినను చాలవఱకు ద్వంద్వప్రభుత్వముయొక్క బాగునకేయయి యున్నది. కాని మడ్డిమన్ పంచమాటమునుండి మైసూరిటీసంఘమువారు విడివడుట, మాకును, మావలెనే బ్రజలకును కొంత యుపశన మయ్యున్నది. ప్రస్తుత ద్వంద్వపరిపాలనముయొక్క వ్యర్థమును మైసూరిటీసంఘము నూచించి, సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతపాలన మేర్పఱుపగోరినది” అని వ్రాసినది. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ కాండేగుల రామచంద్రరావుగారు

(స్వకీయవి లేఖరినుండి)

సన్మానసభ

రాజమండ్రి, మార్చి 8:—కాంగ్రెస్ పత్రికా ద్వితీయ సంపాదకులగు శ్రీ కాండేగుల రామచంద్రరావుగారు మదరాసు నుండి 6 వ తేది ఉదయము మెయిలులో నిచ్చుటకు వచ్చిరి. వారికి గోదావరి వైపునలో రాజమండ్రి పోరులచే ఘనముగ స్వాగత మొసంగబడినది. శ్రీయతులు గజపతి రామచంద్రరావు, డాక్టరు గురుమూర్తి, ఆర్వ ఆదివారాయణ, శ్రీ సబ్బి వీను శృంగారావు (పాణంగిపల్లి) గార్లు మున్నగువారు స్వాగతములో పాల్గొనిరి. కాంగ్రెసుపత్రిక సంపాదకుడగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, మాచిరాజు రామచంద్రమూర్తిగార్లు రామచంద్రరావుగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల జేసిరి.

బహిరంగసభ

సాయంత్రము శ్రీ చింతామణి నాటకశాలలో శ్రీ కె. వి. ఆర్. స్వామి బారెట్టాగారి అధ్యక్షతక్రింద పురమహాజన సభ జరిగెను. అధ్యక్షులు రామచంద్రరావుగారి దేశభక్తిని ప్రశంసించి దేశమోక్షము రామచంద్రరావుగారివంటి యువకుల మీదనే ఆధారపడియున్నదని సెలవిచ్చిరి. డాక్టరు గురుమూర్తి గారు రామచంద్రరావుగారి నిరాడంబరవర్సలనును విషయసంపత్తిని త్యాగశీలతను కొనియాడి అతనికి వివరముల చెప్పిరి. ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్యపక్షమున మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారు స్వాగత్యుత్సాహముగ స్వాగత మిడిరి. ప్రస్తుతము దేశపరిస్థితులు మందముగా నున్నను, తిరిగి స్వరాజ్యోద్యమ సంరంభమున కనుమకు పరిస్థితులు రాగలవని రామచంద్రరావుగారు సెలవిచ్చిరి.

7 వ తేదీ సాయంత్రము ఆంధ్రయువజన స్వరాజ్య సభ వారు రామచంద్రరావు గారితో నోక ఛాయాపటమును దీసి కొనిరి. పిమ్మట వారి గౌరవార్థ మొక అల్పాచారవిందు యువజన స్వరాజ్యసభవారే జరిపిరి.

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

ది 27-2-25 వ తేదీని సమావేశమయిన కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నూతన తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ ఎన్నికలు మార్చి 16 వ తేదీని జరుగును గనుక యాలోచనా ఫిర్కా సంఘములు తమతమ సభ్యుల నెన్నుకొనవలెనని తీర్మానించియున్నారు. కాబట్టి చందావార్లుగా నుండగోరువారు ఫిరైవరి నెల తాలూకా 2000 గజముల నూలును వెంటనే కొలత ప్రకారము తమ నూలును తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు జేరునట్లు పంపి సభ్యులను 16 వ తేదీన లోగా ఎన్నుకొనవలెను. ఇప్పటి వరకు మూడు 40 మంది సభ్యులు చేరినను రెండువేల గజముల నూలు పండినసభ్యుల సంఖ్య అత్యల్పము. చందానూలు పూర్తిగా యియ్యనివారు సభ్యులుగానుండుటకు అర్హులుకారు గాన నూలు చందావార్లు తమ ధర్మమును నెరవేర్చుచు గాక.

తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముచే నియమింపబడిన గోదావరి మండలమహాసభోపసంఘమువారు ది 27-2-25 వ తేదీని దేవరపల్లి గ్రామమున సమావేశమయి 18 వ గోదావరి మండల మహాసభ పరివెల గ్రామమున జరుపుటకు మార్చి 16 వ తేదీని ఆహ్వానసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు తీర్మానించిరి గాన ఆ తేదీలోగా సాధ్యమయినంత మంది ఆహ్వానసంఘ చందారు లి లకు తక్కువ కాకుంక వసూలు యిచ్చి రక్షింపించవలెను, ఈ సభ మే నెలలో జరుగును. గడువు తక్కువ గానుండుటచే యీతాలూకా ప్రజలు తమ సహజ ఔదార్యమును జూపెదరుగాక యని కోరుతున్నాను.

దేవులపల్లి సూర్యనారాయణమూర్తి

కార్యదర్శి

బోర్డుమాధ్యమిక పాఠశాల ధర్మవరము

మార్చి నెల 21, 22 తేదీలందు బ్రహ్మశ్రీ దివాను బహదూర్ టి. రామరావు బి. ఎ., గారి యాజమాన్యమున, పై పాఠశాల ద్వితీయవార్షికోత్సవము జరుపబడును.

ఎప్పటినులె పోటీ వ్యాయామక్రీడలందు గలుపొందిన బాలురకు బహుమతు లిచ్చుటతో బాటు, విద్యావిషయమున నెక్కుడుతృప్తి, ఆసక్తిని కనుబఱచి ఉత్తములుగా పరిగణింపబడిన బాలబాలికలకు పుస్తకరూపమున తగినబహుమతు లూ సంగతలెనయి, యిందులకు తగిన ద్రవ్యసహాయమునకుగాను పురప్రముఖులను బ్రాధింమలగునను యీపాఠశాల ఉపాధ్యాయవర్గముచే నిర్ణయింపబడినది. ఈవిషయమును పురవాసులకు నివేదించుకొనగా యుదారమనస్కులైననాయాయుద్యమమునకు తగినంత ప్రోత్సహమును, ద్రవ్యసహాయమును జేయుటయేగాక యింకముందు యిట్టి, కాశ్యతముగా జరుగగలందులకై కాశ్యత యేర్పాటుల గావించుటని యీ క్రిందివారలు వాగ్దానమొసగిరి తెలుపుట కంతయు సంకీర్తించుచున్నాడను. మ-రా-రా-శ్రీ, 1. డి. బి. టి. రామరావు, బి. ఎ., 2. టి. రామచంద్రరావు బి. ఎ., 3. ఆర్. వెంకటసుబ్బయ్య 4. సి. రామచంద్రయ్య 5. హ. శంకరరావు బి. ఎ., 6. ఎ. న. త్తము సాహేబు, 7. ఆర్. సాంబశివరావు, 8. పాగాల బాలప్ప, 9. బండపల్లి లక్ష్మీనారాయణశెట్టి, 10. దుగ్గ పాపయ్య, 11. దుగ్గ నారాయణస్వామి, 12. ఆర్. సుబ్బదాసు, 13. శిరి పి. ఆంజనేయలు, 14. బి. ఆపాస్వామి, బి. ఎ., 15. జి. చన్నారెడ్డి, 16. బండి కల్వీగౌడు, 17. పి. యక. హనుమంతరావు, 18. మోకా మల్లప్పగార్లు. వీరలు త్వరలోనే తమ వాగ్దానములను క్రియారూపమున జూపుదురని నమ్ముచున్నాను. ఈమహానీయాలకును, ఉత్సవమును జనుప్రథముగ కొనసాగించుటకై విరాళము లొసగిన పురవాసులకును, పాఠశాలపక్షమునను, ఉపాధ్యాయుల పక్షమునను గృతజ్ఞతాభి వందనము లర్పించుచున్నాడను.

పి. సూర్యనారాయణరావు,
హెడ్ మాస్టరు.

కుప్పూరోగ నివారణనిధి :—బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వ్యవహార నివారణ నిధికి మద్రాసు బ్రాంచి డి. ఎ. బి. కె, చిదంబరం శెట్టిగారు 2000 రూప్యము, రామనాథరాజుగారు 1000 రూప్యము, టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు 500 రూప్యము యం. యస్. యం. రైల్వేకంపెనీవారు 100 రూప్యములు, ఎ. జె. కింగుగారు నూరురూప్యములు విరాళము లిచ్చినారు. ఇంతవరకు 24680 రూప్యముల విరాళములు వసూలయ్యెనని సంఘపు కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నారు.

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి, మార్చి 9:—మడ్డిమనుసంఘమువారి నూచనలనుగమనించుటకు సభాకార్యక్రమము నాపుచేయుతీర్మానముపాడింతునని యమ్. ఆర్. జయకరుగారు ప్రభాభ్యుత్సాహకు జెలియబరచిరి. అధ్యక్షుడు దానినొప్పుకొనుచో రెండుగంటలకు చర్చప్రారంభించి 4 గంటలకు సభనిలుపుచేయు తీర్మానము నుపపాదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు శాసనసభ

లాహోరు, మార్చి 9:—నేడు పంజాబు శాసనసభలో ఆశాయవ్యయపట్టికపై సాధారణచర్చజరిగెను. నాలుగుగంటలు చర్చజరిగినపిమ్మట కుభిత్త మైన ఆశాయవ్యయపట్టికను గనపరచినందుకు సభలో నన్నిచైపుల నున్నటువంటి అధికారేతరులందరు ఆర్థికసభ్యు నభినందించి రాష్ట్రీయకప్పుములో 81 లక్షలు తగ్గించినందుకు యిండియా ప్రభుత్వమువారిని గూడ అభినందించిరి. పిమ్మట సభ 12 వ మార్చినకు నిలిపివేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

బందరుపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము - ఒకనవరణ

కాంగ్రెసుకమిటీ ఎన్నికలు సాయంత్రము 6 గంటలకు కాదు 5 గంటలకే జరుగును. కాంగ్రెసుకమిటీ ఎత్తకును పై రోజు ఆదివారము అనగా 15 తేదీని సాయంత్రము 5 గంటలకు పురభవనములో జరుగును.

చె. వెం. నరసింహారావు,

కార్యదర్శి బందరుతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము.

ఎంగు ఇండియా

అసహాయత

“ఫిబ్రవరి 22 వ తేదీన రాత్రి 10 గంటలకు ముక్కురులో పట్టణమున పోలీసుస్టేషనుకు సమీపమున నిర్భయముగా దొంగలు దోపిడి చేసిరి. దొంగ లింకను దొరకలేదు. సామాన్య ధీమత్తునున్నాడు” అని వా కొక తండ్రివార ప్రవచించిరి. ఈ దొరకలను ప్రపంచమున అధికవ్యయప్రదములగు వానిలో నగ్రగణ్యమైనను ప్రాణవిత్తులను కాపాడ బాలకున్నదిగాన ప్రజలు దొరకలను విమర్శింపవలెను. నష్టపడిన వారిపట్ల సానుభూతిని చూపవలెను అను నుద్దేశముతోనే యీ తండ్రివార ప్రవచించెను. సానుభూతి చూపుటకేమియును జూరలేదు. ప్రభుత్వవిమర్శగూడ పుక్కులముగానే లభించును. దొంగలు వచ్చినపుడు సామాన్యలేమి చేయుచుండిరి వారు ఆత్మరక్షణమునకు ప్రయత్నించి ఎత్తమును చాలవరకు కాపాడగలిగినయే తండ్రివారలను తెలియుచున్నది. ధనములును స్వరక్షణకై తక్కువగా నుండును. దోపిడివారలను వినినపుడు ప్రభుత్వమువారి అసహాయతను గూర్చి గాక ప్రజల అసహాయతను గూర్చియే నే నాలోచించుచుండును. ఆత్మరక్షణము న్యాయశాస్త్రప్రకారము దోషము కాదు. ఆత్మరక్షణ కవసర మగు ధైర్యము మానవగౌరవమున కత్యవసరము. ప్రాణమానవి త్యంతరక్షణార్థము ప్రభుత్వమువై నాధారపడక దేశీయులు స్వతంత్రులై నాధారపడుటకే అభ్యసించినచో అది స్వరాజ్యమునకు సాధనగూడ నగును. మో. క. గాంధీ.

సిలహటువారి విజృంభి

సిలహటు మండలమునకు రాగోరుచు కడుదీనముగా వారు నాకీవిజృంభి పరిపరి.

“ఇప్పుడు మిశ్రము కలిగించుటకు ప్రస్తుతస్థితి మాకర్హత నీయకపోయినను గతచరిత్ర మానానుభూతికి ఆస్పదము కాకమానదు. మాది విచిత్రస్థితి. మేము అసానుప్రభుత్వముక్రిందనున్న భాషాసాంఘికమతరాజకీయాది పకలవిషయములందును మంగరాష్ట్రముతోనే మాకు గాఢసంబంధము గలదు. మామండల కాంగ్రెసుసంఘముగూడ మంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము క్రిందనే యున్నది.

అసహాయద్యమును కడుప్రబలముగా నున్నపుడు నిరంశోద్యోగుల తీవ్రవృత్తికి పాలైనరాష్ట్రములలో పాంచాలము తరువాత అసానురాష్ట్రము సిలహటుమండలమున పేర్కొనక తప్పదు.

తోటకూలీల నిర్లభ్యతను, మాజీబాగుల ఖురానును విచిక్షేయము, కనమహాటుఘోరము మున్నగువిషయములను న మామండలము దేశీయులు దృష్టికరించినది.

మామండలమున 26 లక్షలమంది ప్రజలున్నారు. నుమారుడులక్షల రూపాయలు అపరాధపు పన్నుక్రింద (పుణిటివుపాలీనుటాక్సు మామండలమునందే వసూలు చేయుచున్నది. నుమారు 200 మంది దేశసేవకులను కారాగృహమున కంపియుండిరి.

ఇట్టి కఠినశాసనప్రయోగములను కాంగ్రెసు కార్యములకు ప్రబలనిరోధము కలిగినది. చాలమంది మరల వృత్తుల నవలంబించిరి. ఇప్పుడు దేశసేవకుల సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగా నున్నది.

10 జాతీయ పాఠశాలలను ఇపు డొకటి మాత్రమే మిగిలినది. అదియును తొరప్రాణముతోనే యున్నది. 200 చేతివర్గములవిద్య నేతపనిజరుగుచున్నది. గాని వీనిలో చాలభాగము సీమజులబట్టలనే నేయున్నది. మాకొండలనుండి చాల ప్రతిని విదేశీయవర్తకులు ఎగుమతులు చేయుచున్నారు”

అని అభిజ్ఞప్తయిండున్నది. గతచరిత్ర ప్రశంసనీయుమనుట కెట్టి సంశయమును లేదు, అది ప్రోత్సాహమున కేమాత్రము ఉపయోగించుటగాని ప్రస్తుతోపయోగమునకు పనికిరాదు. ప్రస్తుతస్థితియే భవిష్యత్తు కారాగృహముగాన మండలవాసులు మాంద్యమునుపదలి నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించు అత్యవసరము. కారాగృహవాసములను ప్రజలు నిరుత్సాహులగుట చాల శోచనీయము. కష్టానుభవపాపస్యమును గుర్తించినచో కారాగృహవాసములు మాత్రమే ప్రోత్సాహసంజనకములు కావలసియుండెను. ప్రతి ఎగుమతిని కొంతవరకైన నిరోధించుటకును పడుకునూలుతోనే బట్టలు నేయవలెనని నేతిపనివారికి బోధించుటకును మండలవాసులు ప్రయత్నించినచో కొంతవరకైన కొనసాగినాలోదు. నూలును తమ మండలములో నడికించుటకు వారు పడిపోవలెను. ఈకృషి ప్రారంభమైన పిమ్మటగాని వారు నన్నాహ్యనింపగూడదు. (మో. క. గాంధీ.)

గాంధీ మహాత్ముడు

12 వ తేదీన త్రివేంకటము చేరును

ఈ కాల 12 వ తేదీన ఉదయము 7 గంటలకు మహాత్ముడు త్రివేంకటము చేరునని తెలిసినది.

వైకంతు వెళ్లుట

నిన్న 9 వ తేదీ మహాత్ముడు మహాత్ముడు మున్నగు వారు సైమలు స్త్రీములాంచొచ్చిమండి వైకంతు జనుల దేరి చాలమంది జట్టినిద్రకు వచ్చి వారిని విద్యోగిపిరి. తిరువాన్కూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి కె. కుమారు, టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యరు, ధారిత్రేత్రి (ఒకగొప్పవర్తకుడు) గార్లు మహాత్ము ననుసరించిరి ఆరుకుట్టివద్ద వారిలాంచి తిరువాన్కూరు సరిహద్దులో ప్రతేకింపగానే ఘనమగుస్వాగత మొసగబడెను. సర్వాకృతిగల చిన్నదో నెలను పట్టుకొడుగులు మున్నగువానితో బాగుగా నలంకరించిరి. టి. కే. మాధవను గారి నాయకత్వముక్రింద దేశారాధకు లానావలను స్త్రీములాంచి కిరీటకృలను నిలిపి మహాత్ముని నుతించునట్టి జాతీయగీతములను పాడుచు ననుసరించిరి. అచటి ప్రకృతిసౌందర్య మతిరమణీయముగా నుండెను. బ్రహ్మపుత్రానదీ పరిసర రామజీయకమును యాదృశ్యమును మహాత్ముడుహాల్చి ప్రశంసించసాగెను. వైకంపాదులలో ప్రముఖుడగు సదాశివశిల్పి గారికొకదోనెలలోవచ్చి మహాత్మునకు పుష్పమాలను సమర్పించెను. సముద్రతీరమునందును ఘట్టములందును వేలకొలదిప్రజలు సండియుండిరి. పోలీసువారు అలంకరింపగలకుండ చేయుటకు చాల కష్టపడిరి. పోలీసు కమిషనరు పిట్టు గారును జాట్లముపాలీసు నూ పర్వెంటు సు స్వయముగా వచ్చియుండిరి. చెట్లమీదను యింద్ల కప్పలమీదను గోడలమీదనుగూడ మనుష్యు లెక్కియుండిరి. ఉన్నతముగ వేదికను నిర్మించి మహాత్ము నటుకు గొనిపోయి కూర్చుండబెట్టి సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి.

సన్మానపత్రము

“వరమపవిత్రముగు దక్షిణ తైలాసమున బరగిన వైకంతు నందు నేడు మిశ్రస్వాగతమొసంగగలభాగ్యము మాకు లభించినందులకు మేము మహాదానంద భరితులమగుచున్నాము. మీరాకవలన నీతేత్రమహిమ మరింత ప్రబలము కాగలదు. మీ ఆజ్ఞానుసార మిచట ప్రారంభింపబడిన సత్యాగ్రహమునుగూర్చి మాలో భిన్నాభిప్రాయము లుండినను, భారతపుత్రులలో నగ్రగణ్యులగు భారతవిజ్ఞానసారమును సమగ్రముగ గ్రహించి వారు స్వధర్మనిరతులగు మీరీగ్రామమునకు విచ్చేయుటవలన మేముందరమును ఆనందాంబుధి నోలలాడుచున్నామనుట కెట్టి సంశయమును లేదు. మొదట దక్షిణాఫ్రికాలో సాత్వికనిరోధమును ప్రారంభించి భారతీయుల హక్కులారకు పోరాడి మీరు విశ్వవిఖ్యాతిని బడసితిరి. నేడు భారతజాతీయతను ప్రపంచమునకు చాటుటలో మీర విస్మితీయులని యును భారతభావిభాగ్య నిర్మాతలలో నగ్రగణ్యులనియును స్వాగత్యగ్య ధురీణులనియు సత్వనిరతులనియు మీకీర్తి అఖండభద్రామండలమునందంతటను వ్యాపించియున్నది.

ధర్మ సంస్థాపనార్థము కలిగిన అవతారముల నన్నిటిని మీయందే మూర్తీభవించేసి మిమ్ము కాంతిస్థాపనార్థము భగవంతుడు భూతలంబునకు పంపెనని మేము నీకముగా నమ్ముచున్నాము. కర్మయోగాలలోను స్వాగత్యగ్యులలోను మీరసమానుని మానవృత్తముగ మిమ్మురాధించుచున్నాము.

ఓవునువశ్రేష్ఠా! కర్మేష్వరుడు మీకు చిరాయురారోగ్యముల నొసంగుగాక! మీసంకల్పమునకు విజయము చేయగాక! క్రైస్తవులవలెను మాభక్తిని దయతో నాదరింపవేడెదము. ఇట్లు తమ విధేయులు వైకంపారులు” అని సన్మానపత్రమునందున్నది.

నిన్న మహాత్మునకు మా న ప్రతీ మ గు ట చే మహాత్ముకు ప్రత్యుత్తర మియ్య లేదు. నేడు ప్రత్యుత్తర మొసంగునని సభలో తెలుపబడెను. ఆసమయమున నొక రిజప్టు ఉత్తరము మహాత్మున కందజేయబడెను. పూర్వాచారపరాయణు లీస్వాగతమున పాల్గొనలేదని అందున్నది.

పిమ్మట వారందరూ మోటారులలో సత్యాగ్రహశ్రేణి మునుపే వెళ్లిరి. మార్గములన్నియు జనసంకులములుగా నుండెను.

మహారాజగారి ఆహ్వానము

మీ సర్కారులాశనచ్చి మా ఆతిథ్యమును స్వీకరింప గోరెదనని మహారాజగారి అనుమతిని దినాక పండిన ఆహ్వానపత్రము కొట్లాంజల్లామేజిస్ట్రేటు స్వయముగా అక్రమములో మ

గౌతమీనత్యాగ్రహశ్రమము

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు సంవర్ధంచుట

క్రొత్తగా చెరసాలనుండివచ్చిన శ్రీమత కాండేసుల రామచంద్రరావుగారును డి|| కా|| నాగేశ్వరరావుగారును నిన్న 9-వ తేదీన సీతానగరముగళే ఆశ్రమమును విజృంభణమునుచూపిరి. వంగలపూడి సీతానగరం, రాజాపాలెం గ్రామములలోనున్న జాతీయపాఠశాలలను రఘుదీపపురమునందులి పంచమరాత్రిపాఠశాలనుగూడ చూచిరి. అచటి పనిని చాల మెచ్చుకొనిరి. ప్రతివోటకు దేశోద్ధారకుని పుష్పమాలాలంకృతునిగావించి పార్శ్వగ్రులు చెలంగ గారించిరి. సీతానగరములో నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. దేశోద్ధారకు డుపన్యసించెను. ఈ ఫిర్కావారిపని అవర్జప్రాయముగా నున్నదని ప్రశంసించెను. గ్రామపునర్నిర్మాణము నూలునడుతుట జాతీయవిద్యా అప్పకృత్య నిరారణము మున్నగునవి అత్యవసరముగా జరుగవలెనని నడివెను. రామచంద్రరావుగారు గూడ నుపన్యసించిరి. “ఆశ్రమమున కొక సమగ్ర మగు ముద్రాయంత్రమును స పరికరముగ నొసంగుటకు దేశోద్ధారకుడు వాగ్దానము చేసెను అచటనే యిటుపైని కాంగ్రెసుపత్రిక ముద్రింపబడును. మొదట సైకోమెటరులో పత్రికను ప్రారంభించుటకుగూడ దేశోద్ధారకుడే 50 రూపాయలు విరాళము నొసంగెను. ఇప్పుడు నుమారు 8000 రూపాయల చెలగల ముద్రాయంత్రము నొసంగ వాగ్దానము చేసెను. ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రికను భారత మాసపత్రికను ఉచితముగా పంపెననిగూడ వాగ్దానము చేసెనని ఆ సభల డాక్టరుబ్రహ్మగంగాయ తెలుపగా హృద్యములు చెలగెను. (సగీయవిలేఖరి తండ్రివార.)

రీడింగు లిటను ప భువలు

ధీర్, మార్చి 9:—ఇట్టి యేర్పాట్లుప్రకారము రీడింగు ప్రభువు నెలాఖరున ఒకసారి రీవాబోయి లిరిగి ధీర్కీవచ్చును. రీడింగుడంపతులు ఏప్రిల్ 8, 9 తేదీలలో ధీర్ నుండి బొంబాయికి బయలుదేరి 10 వ తేదీన స్వీయనెక్కుదురు.

లిటనుప్రభువు రాజప్రతినిధిపదవిని స్వీకరించిన పిదప పిషావరు కాశ్మీరములకుబోవునని తెలియుచున్నది గవర్నరుకే నరలు అధికారమును మామూలుగా వారి కొనసంబుకై యేర్పాట్లుచేయవలెనని ఆలోచించుచున్నారు. ఈవిషయము లిర్మానింపబడిన వెంటనే కొంతమంది యుద్యోగులు సిఘ్నకు వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వేభీష్మకమీషనరు

ధీర్, మార్చి 9:—రైల్వే ప్రధాన కమీషనరు హిందజేగారు మేనెల మొదటినుండి నాలుగునెలల వెలుపుమీద యింగ్లాండుకు పోవుదురు. రైల్వేబోర్డు మెంబరు హాడ్జోగారు ప్రధాన కమీషనరుగా పనిచేయుదురు. సివిలింజనీరింగు డైరెక్టరు కలనల్ హాక్లిస్సుగారు రైల్వేబోర్డు మెంబరుగా పని చేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

సర్దారు హరనాంసింగుగారు

మధురలోనుపన్యసించుట

8 వ తేదీ సాయంకాలము మధురలో నడితీరమున హాజీ మాలానామహామనిసా హెబుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అసభలో ఆకాలీ ఆద్యమునునుగూర్చి సర్దారు హరనాంసింగుగా రుపన్యసించి ధనసహాయమును కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

హాత్మున కందజేసెను. వరకాలా నుప్రసిద్ధ ఆరోగ్యస్థానము మహారాజ్ గారి పుడవటమున్నది. శివగిరిమఠమునకు రాగోరుదు శ్రీ నారాయణగురుస్వామిగూడ ఆహ్వానమును పంపెను. ఈ రెండుహాస్యనములనుగూడ మహాత్ము డంగీకరించెను. 12, 13 తేదీలను మహాత్ముడు వరకాలాయందు గడపవలెను. 11 వ తేదీ మహాత్ముడు వైకంతుండి బయలుదేరి అలెప్పిసింగుగా ర్విలనుకు వెళ్లును. త్రివేంకటము, చెంగంపేరి, కొట్లాంజల్లామేజిస్ట్రేటు 16 వ తేదీన మరల వైకంతువచ్చి తిరువాయ పాలు టూముడుగా ప్రవిడరాష్ట్రమున సంచారము చేయి. (ఆ. ప్రె. స్వయం.)

ఆంధ్ర ప్రభ

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 10-వ తేది
మంగళవారము

గాంధీమహాత్ముని సందేశము

గాంధీమహాత్ముడు అత్యంత విశ్రమ గు తలంపుతో వైకంఠభోయియందున్నాడు. తాను తలపెట్టిన కార్యము సఫలమగునట్లు పరిమేళనకుని ప్రార్థింపవలయునని మహాత్ముడు ప్రజలను కోరుచున్నాడు. హిందూసంఘమునం దయిదవవంతుమంది ప్రజలను అంటరానివారినిగ నుంచి బహిష్కరించుచుండ, ఆ సంఘమున కెటుల బలముగలుగును? హిందూసంఘపు దుర్గతకు కారణమిదయే. ఇతర సంఘములకన్నను హిందూసంఘము వెనుకబడి యుండుటకు, ఆంతరంగిక లోపములే ముఖ్యకారణములు. అమానుషముగ పంచమ బహిష్కారమును తొలగించి, వారిని మానవతలుగ పరిగణించుట, ఉన్నతజాతుల ప్రభుత్వమైయున్నది. లేనియెడల స్వరాజ్యశయము అర్థవిహీనమగును. తాముగోరేడి స్వాతంత్ర్యము నొరులకిచ్చుట కనీస ధర్మముగద. వైకంఠమస్యను సాధించు నెడల, హిందూదేశమునం దంతటను అస్పృశ్యతా దోషమునకు పాదుగులును. వైకంఠత్యాగహము దేశదృష్టి నాకర్షించినది. భారతీయుల సానుభూతి బడయుచున్నది. మహాత్ముడు తిరు వా న్మూ రు మహారాణిగారితో నేమి, దివానుమున్నగు ఉద్యోగులతో నేమి, పూర్వచార పరాయణులతో నేమి సంప్రతించి, సామ్యమార్గముననే వైకంఠ వ్యవహారమును పరిష్కరింప బ్రయత్నించును. అన్ని ప్రాంతములందును నిమ్నజాతులస్థితిని చక్కబఱచి వైకంఠ సత్యాగ్రహాల మహాశక్తిలమునకు తోడ్పడుట, భారతీయుల విధియని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు.

మహాత్ముడు దెలిసినట్లు, సంస్కరణమెప్పుడును అంతరంగమునుండి వెలువడవలెను. వెలుపలనుండి జొప్పించెడి మార్పులు, దేశము నుద్ధరింపజాలవు. మహాత్ము డెప్పుడును ఏకవిధమగు సందేశమునే బలుకుచుండుననియు, కద్దరు, అస్పృశ్యత, జాత్యైక్యముగూర్చిమాత్రమే ముచ్చటించుచుండుననియు, విసుగుతెంచువారు లేకబోలేదు. ఉత్సాహపూరితమగు కార్యక్రమమును జూపుటలేదని గుండెడి వారును గలరు. కాని నిజోత్సాహము కార్యదీక్షచుండి బయల్పడును. స్వరాజ్యము, కేవలోద్రేక ఫలితముగాదనియు, మనస్ఫూర్తియై సుశిక్షితమగు నీక్షవలనగాని యిది చేకూరదనియు, మహాత్ముడు దెలిసిన వాక్యములందు గొప్పసత్య మిమిడియున్నది. ఇతర సమస్యల విషయమై ఈషదభిప్రాయభేదమున్నను, కద్దరునిర్మాణము విషయమై ఎట్టి భేదాభిప్రాయములు జూడజాలదు. అయినను కద్దరు నిర్మాణము పూర్తిగాకుండుటకు కారణమేమి? ఈమోతసమస్య వేరుగాదు. స్వరాజ్యత్వ ఇంకను బలవత్తగుగా లేదనియు, స్వరాజ్యము నెరవేర్చుట తాము పుచ్చుకొనుటయగు భావము ప్రజలలో తొలగలేదనియు, సువ్యక్తము గాగలదు. తనయుడేశములను కార్యరూపము దాల్పజేయవలయుననియే మహాత్ముడు విన్నవించుచున్నాడు. కేవలసన్మానప్రములతోను య త్సాహపూరితములగు నినాదములతోను మహాత్ముడు సంతృప్తి జెందడనుట లేటతెల్లమే.

పంచముల సభోగతియందుంచి, హిందువులును మహాత్ముడియును కలహించుచుండ, ఏ శాసనసభ లీ సమస్యను పరిష్కరింపగలవని మహాత్ముడు ప్రశ్నించుచున్నాడు. సంస్కరణము గాని, స్వరాజ్యముగాని, ప్రజలమధ్యనుండియే యుద్భవింపవలెను. తమ భావ్యభివృద్ధికి తామే బాధ్యులమని ప్రజలు గుర్తెఱుగుచో దేశము నావరించిన ప్రస్తుతమాంద్యము తప్పక దొలగిపోగలదు. నూతన కాంగ్రెసువిధానము, నూలుచందాను విధించుచున్నది. కాయకష్టమున కధిక్ గౌరవ మొనగుచున్నది. మాతృవిమోచనమున కెల్లరును కొలదిగనో గొప్పగనో కృషిసలుపుట కవకాశ మొనగుచున్నది. ఇంతవరకును ప్రచురింపబడిన అంశ ప్రకారము, దాదాపు ఏడువేలమంది మాత్రమే నూలుచందా పంపినట్లు దెలియుచున్నది. ఈసరికి కాంగ్రెసు సభ్యుల సంఖ్య పెరిగియుండవచ్చును. కాని ఇంకను కాలయాపన జేయుట నేరమగును. స్వరాజ్యపక్షమునకుగాని, తదితరపక్షమునకుగాని, కాంగ్రెసు సభ బలపడినగాని ముందుకు జనుటకు మార్గముండదు. కాంగ్రెసు సభ్యుల సభికముగ జేర్చు భార మెల్లరిపై నిలిచియున్నది. ఈభావమును నిర్వహించు కొలదియు, కాంగ్రెసు బలపడుటయ గాక, కద్దరు నిర్మాణమునకు ప్రోద్బలము గలుగుచుండును. స్వప్రయత్న బలమే స్వరాజ్యము నిచ్చుననుట తథ్యమేని, అందుకొరకై ఎంత శ్రమ దీసికొనినను వృథాగా నేరదు. అధికారవర్గమువారి యాగ్రహానుగ్రహములను పాటింప నక్కరలేదు. స్వరాజ్యము స్వయంకృషి నుండియే జనించును. ఈ సందేశమునే మహాత్ము డన్నిదిక్కులను వ్యాపింప జేయుచున్నాడు. ఇది రుచించినను వెగటుగనున్నను, వేరొకమార్గము గనుపింపడు. అహింసకు భంగము గలిగింపని ప్రత్యామ్నాయ మార్గము నెవరును జూపియుండలేదు. కాన్నిలు ప్రవేశోపయోగము గూర్చి సభేదాభిప్రాయము లెటులున్నను, వానిని చర్చించుట కిది సమయముగాదు. అందుల కిపుడవసరమును లేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగ నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుట ఎల్లరధర్మమగుచున్నది. సత్వరస్వరాజ్య ప్రాప్తికేని, శాసనోల్లంఘనారంభమునకేమి, నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణ మత్యంతావసరమని ఎల్లరంగీకరించెడి విషయమగుటచే, ఉపేక్షపహించుట దోషమగును. నిర్మాణవశ్యకత, ఇప్పుడు గనుపించినంత స్పష్టముగ నిదివరకెన్నడును గనుపింపలేదు. దక్షిణ హిందూస్థానమునందేమి, ఉత్తరభాగమునందేమి, ఐకమత్యమునకు భంగము కలిగించెడి అంశములు పెక్కులుగలవు. వీనిని పరిష్కరించుట ఎటులని మహాత్ముడు అనునిమేషము ఆలోచించుచున్నాడు. కాని, మానవులు సత్ప్రయత్నముల గావించిన, పరిమేళన గుడు తన కృపారసవృష్టినిగురింపకబోడు. సత్కర్మల నాచరించుటయే, మానవుని ధర్మము. ఫలమున కతడు బాధ్యుడుగాదు.

బెంగాలుమంత్రులు: గవర్నరుగారి శ్రీముఖము
బెంగాలురాష్ట్రమునకు గవర్నరుగారు ఇరు ప్రదమంత్రులను నియమించినట్లు, ప్రచురింపబడెను. ఖానుబహదూరు సయ్యదునవాబుఆలీచౌదరీ, రాజా మన్మథనాథరాయ చౌదరీగార్లు నియమితులయిరి. మొదటివారికి వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, విద్యాశాఖలు వప్పగింపబడును. రెండవవారికి స్థానికస్వపరిపాలనము, వైద్యము, ఎక్సైజు, పబ్లికువర్క్సుశాఖ లొనగబడును. మంత్రుల నియామకమున కంగీకరించునట్లు, శాసనసభవారిని లిట్టను ప్రభువుగారు ముందుగ ప్రోద్బలపరచిరి. పిమ్మట మంత్రులను నియమించిరి. ఈనియామకము సరియగునా గాదాయని, మంత్రులు తమ యభిప్రాయము నొనగవలసియుండును. ఈవిషయమై గవర్నరుగారు పంపిన శ్రీముఖము నించుక పరికింపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువా రిదివరకే మంత్రీపదవుల నంగీకరించుటకుగాని, మంత్రులకు తోడ్పడుటకుగాని నిరాకరించియుండుటచే, వారితో సంప్రతించి ప్రయోజనములేదని, గవర్నరుగారు ముందుగనే నిర్ధారణజేసిరి. ఇక మిగిలిన పక్షములలో నేకాభిప్రాయము గుదురలేదట. కొందరు నలుగురుమంత్రులను నియమించి, హిందువులకును మహాత్ముడియులకును సమానప్రాతినిధ్యమొనగగోరిరి. కాని, గవర్నరుగారు వీరి హితము నంగీకరింపక ఇరువురు మంత్రులనే నియమింప నిశ్చయించిరి. ముగ్గురు మంత్రులయినను అక్కరలేదనియే పీరియుద్దేశ్యము. అటులగుచో సంస్కరణము లారంభమయిన పిమ్మట ముగ్గురు మంత్రుల నేల నియమించి యుండిరో జేలియదు. మూడవ మంత్రీబడులు, ఇరువురు కొన్నిలు కార్యదర్శులను నియమించెదరట. నూతన మంత్రులపై శాసనసభవారు విశ్వాసము జూపుటకు, మంత్రుల వేతనములకు గ్రాంటునుకోరినపుడే అనుకూల సమయమని గవర్నరుగారిలెంపు. శాసనసభ్యుల యభిప్రాయము దెలుపుటకై నూరురూపాయలు తగ్గించిన చాలుననియు, సభ్యులకు విశ్వాసము లేనిచో వేరు మంత్రులు నియమింపబడుదురనియు, గవర్నరుగారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. కాని, శాసనసభ్యు లింతకన్నను తీవ్రమార్గముల ననలంబింప వీలగును. అప్పుడు తామెట్టి చర్యదీసికొనెదరో, గవర్నరుగారుస్పష్టముగ దెలిపి మందలించుచున్నారు. ఇది చారి అంత్య సందేశముగ భావింపవచ్చును. మంత్రులజీతముల నసలే నిరాకరించుచో, ట్రాన్సుఫర్డుశాఖు నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొందురట. జీతమును మూడువేల రూపాయలకు తగ్గించినను, ప్రభుత్వము వారు మంత్రుల పరిపాలనము సంతరింపజేసి, ట్రాన్సుఫర్డు ప్రభుత్వము లేకుండ జేసెదరట. మూడువేలకు తగ్గకుండ ఏ మొత్తమును నిర్ణయించినను ఆ మొత్తమును వారు ఖాయపరచెదరు. బెంగాలు గవర్నరుగారు తమ యభిమతమును ముందుగనే తెలిపినందులకు, వారిని కొనియాడవచ్చును. ఏలనన శాసనసభ్యులెటుల వెలగవలయునో వెంటనే నిర్ధారణజేయవీలగును. బెంగాలు శాసనసభ్యులు, మంత్రుల నియామకమున కంగీకరించి స్వగౌరవము నిదివరకే పూర్తిగ గోల్పోయిరి. మరల తమగౌరవమును నిలబడెట్లుకొన గలుగుచో, మంత్రుల వేతనములను

నిరాకరించి, సంస్కరణముల బూటకము నంత రింపజేయుట ముఖ్యము. సంస్కరణముల నంతరింప జేసి, ట్రాన్సుగ్రంథశాఖలను తమవశము జేసికొందు మని, గవర్నరుగారు స్పష్టముగ చెలుపుటచే వారి కట్టి యవకాశ మియవచ్చును. భావిపరిణామ మెటులుండునో యని దేశ మెదురుజూచుచున్నది.

మద్రాసుబజ్జెట్టు: మంత్రుల ప్రసంగములు

మద్రాసు బజ్జెట్టునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, మంత్రులు తమతమ పదవులను సమర్థింపబూనిరి గాని, ప్రయోజనము లేకబోయెను. మరల నిమాయను విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము, శాసనసభలో ప్రతి పాదించబడునని తెలియుచున్నది. ఈమారు సభ్యుల విమర్శనముల కవకాశ మెంతేని గలదు. పారిశ్రామిక శాఖామంత్రి, అభివృద్ధిగలుగనందులకు రాష్ట్రకృషి ములభారమే ముఖ్యకారణమని సూచించిరి. పారి శ్రామికశాఖా పరిపాలన మేతీరున నున్నదియు, మాయెదుట నున్న 1923-24 సంవత్సరపు రిపోర్టు బట్టి గ్రహింపవచ్చును. అందునుగూర్చి మరియొక మాదు ప్రాసెదము. కాని, మంత్రిగారి సమాధాన ముతో సరిబెట్టుకొనుటకు వీలు లేదు. 1924-25 సంవత్సరపు బజ్జెట్టుపై మేటు ప్రకారము దాదాపు ఇరువదియేడులక్షలను పరిశ్రమల కొనగియుండగ, ఇరువదిలక్షలుమాత్రమే వ్యయమయ్యెను. రాబోవు సంవత్సరమునకు పదునెనిమిది లక్షలుమాత్రమే మదింపువేయబడెను. ఇట్టిసితి మిగులశోచనీయము. సర్ పాత్రోమంత్రిగారు ఎక్స్జెజువద్దతి సమర్థింప జూచి, విఫలమనోరథులయిరి. వీరి సమాధానము జూచిన, మద్యపాననిషేధము నెన్నటికిని కొనసా గించుటకు వీలగునడదు. మద్యపానమునలన చేకూ డెడిరాబడిని కోల్పోవుటకు ప్రభుత్వమువారి రంగీక రింపరు. రాబడితగ్గకుండ, మద్యపానమును తగ్గించు ట యసంభవమని తెలుప నక్కరలేదు. మంత్రు లకు కోశాధికారము లభించినగాని, తృప్తికర మగు నేర్పాటును కొనసాగింపవీలులేదని పాత్రో గారు స్పష్టపరచుచున్నారు. కోశాధికారము లభిం చుట యనిన, స్వరాజ్యము లభించుటయే. అంత వరకును మద్యపానమును తగ్గింపవీలులేదుగాబోలు! ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానముక్రింద నీ సంస్కరణము కొనసాగదని, పాత్రోగారి తలంపు. అభివృద్ధికి తాము తోడ్పడజాలనియెడల, మంత్రులు రాజీనామానిచ్చుట యవసరమగును. త్రాగుడు దివిన్యా తగ్గిపోవుచో, అం దుకు బదులుగ వేరురాబడిని చూపవలయుననియు పాత్రోగారు రడుగుచున్నారు. కాని, ఆభాగ్యత ప్రజలపై లేదు. త్రాగుడు తగ్గినచో, ప్రజల ఆర్థిక, నైతికస్థితి చక్కబడును. దారిద్ర్యము తగ్గును. నేరములు తగ్గిపోవును. రాబడి తగ్గుటచే గలిగెడి లాభ మిదియో. ప్రజలలో మున్ముందుగ ప్రబోధము గలిగింపవలె నని పాత్రోగారు గోరుచున్నారు. ప్రబోధము గలిగించునెడల, ప్రభుత్వమువారందుకు తోడ్పడెదరా? ప్రచారకులను దండిపకుందురా? ప్రచారకులు ప్రబోధము గలిగించు చిన్దలకే, పలువురి దివరకు నిర్బంధముల పాలయిరి. ఎక్స్జెజు రిపోర్టులలో, సంస్కరణ ప్రయత్నములు తీవ్రముగ నిరసింపబడెను. ప్రభుత్వపు రాబడికి ఖంగము కలుగకుండ ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించుట ఎటులో, మంత్రిగారే చెలుప

వలసియుండును. ఎక్స్జెజువద్దతి దేశమున కనర్థముగ పరిణమించుచున్నది. స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధిని గూర్చి వ్యాఖ్యానముజేయ నక్కరలేదు. ట్రాన్సు ఫర్డుశాఖ లభివృద్ధి గాకుండుటకు కారణము ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమా, లేక మంత్రులలోపమాయని విచారించ నక్కరలేదు. కారణమేదియనినను, ఫలితముమాత్రము ప్రజలకు ప్రతి కూలము గ నున్నది. పరిపాలనావిధానము వెంటనే మార్పు జెందినగాని దేశమునకు ప్రయోజనము లేదని గ్రహించుటకు వేరునిదర్శనమేమిగావలయును?

క్రొత్త బెంగాలుగవర్నరు

లిట్టనుప్రభువుగారు రాజప్రతినిధు లయ్యెదరు గావున, వారిస్థానమున సర్ అబ్దుల్ రహీంగారిని బెంగాలు గవర్నరుగ నియమింతురని, ఎల్ల యాహించిరి. కొంచెపుకాలము ఖాళీవచ్చుచో, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునందలి సీనియరు సభ్యుని గవర్నరుగ నియమించుట యాచారమై యుండెను. ఇయ్యది అన్ని రాష్ట్రములలోను జరుగు చున్న సంగతియేగాని క్రొత్తగాదు. రహీంగారు సీనియరుసభ్యులగుటచే, వారిని గవర్నరుగ నియ మించుట న్యాయము. కలకత్తా తంతివార్తలు, వీరి నియామకము జరిగినటులనే దోషజేసెను. భార తీయుడు గవర్నరుగుట కిది క్రొత్తగాదు. సర్ సింహాగా రిదివరకు బనిచేసియుండిరి. ఇంతియగాక రహీంగారు గవర్నరుగారికి యండగనిలచి, నిర్బంధవిధానమునకు చేయూతనొసగుచు, అసహాయోద్యమ ప్రవాహము నరికట్టుటకు మిగుల తోడ్పడు చుండిరి. సంస్కరణ సంఘమువారికి తమ యభిప్రాయమును చెలుపుచు, స్వపరిపాలనమునకుతొందర పడనక్కరలేదనిగూడ సూచించిరి. ఇట్టి రాజభక్తి పరునికి తగిన బహుమానము లభించునని తలచి యుంటిమి. కాని భారతీయుడయిన కారణమున, రహీంగారిహక్కు నిరాకరింపబడెను. అస్సాము గవ ర్నరుగ సర్ జాన్ కెరుగారు, బెంగాలుగవర్నరు గను, వారిస్థానమున సర్ విలియమ్ రీడుగారును నియమితులయిరి. అబ్దుల్ రహీంగా రిపు డేమిజేసె దరు? వీరిని గవర్నరుగ నియమింపనియెడల, మహా మృదీయులలో నసంతృప్తి హెచ్చునని కొంద రిటీవల తీర్మానించిరి. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, ప్రజలకష్టము లంతరింపవని, అబ్దుల్ రహీంగా రికనయినను గ్రహిం చెదరు గాక!

రీడింగు ప్రభువు వయనము

రీడింగు ప్రభువు ఇంగ్లండుకు వెడలుటకు కా రణ మేమని పలువురింకను వితర్కించుచున్నారు. డెయిలీ న్యూస్పత్రిక దెలిపినవృత్తాంతము జూచిన రీడింగు ప్రభువుగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని ముఖ్యాభిప్రాయముల చెలిచెదరట. సంస్కరణ విచారణసంఘమునందలి, అల్ప సంఖ్యాకుల యభిప్రాయములతో రీడింగు ప్రభువుగారేకీభవించెద రనియు, వారి సూచనల నంగీకరింపనిచో రాజీనామా నిచ్చెదరనియు, డెయిలీ న్యూస్పత్రిక యూహించుచున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారి యూహ యిదియేయగుచో, కన్నకొట్టివు ప్రభుత్వమువారు దానినామోదించెదరని ఎంచజాలము. రీడింగు ప్రభువు గారు రాజీనామా నిచ్చునెడల, లిట్టనుప్రభువుగారి

పంటపండును. ఇట్టి గాలికబుద్ధిపై నాధారపడక, భారతీయులు స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నములను ద్విగుణీకృతము గావించుట లాభకరము.

మద్రాసు కూలీలు: అస్సాంకు వలసబోవుట

అస్సాంకు వలసబోవుటచే, మద్రాసు కూలీలు పడిన బాధలు మిక్కుటము. పశ్చి మాంధ్రదేశము నుండి వెడలిన వారు పలువురు తిరిగివచ్చి తమకష్టములను వర్ణించిరి. ఇట్టి బాధల నికమిద సనుభవింపకుండ, అస్సాంకు వలసబోవుటను నిషేధింపవలయు నని మద్రాసు శాసనసభవారిదివరకు తీర్మానించియుండిరి. కాని యీ తీర్మానము సమలులోనికి దెచ్చుటకు వీలు లేదని, ప్రభుత్వమువారిపుడు ప్రకటించుచున్నారు. ఒకవంక ప్రభుత్వమువారు కూలీలకష్టములను నివారింపలేక బోయిరి. వేరొకవంక, ఎమ్మిగ్రేషను నాప రయిరి. శాసనసభాతీర్మానముల కెంత విలువ గలదో, యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

విదేశవార్తలు

అమెరికాదేశము

హిందూదేశపు తేయాకు
లండన్, మార్చి 6:—అమెరికాదేశమునకు మొదట 8000000 పానుల తేయాకు ఇండియానుండి ఎక్కువగ ఎగుమతిచే యబడెను. జపాను చీనా తేయాకు తగ్గెను. ఇండియా, సిలోను జావాదేశములు అమెరికాకు 10000000 పానుల తేయాకుబంపె ను. ఇంతమొత్తము చీనా జపానునుండి తగ్గినది. యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ప్రతిరోజున ఇండియాతేయాకే ఉపయోగింపబడు చున్నది.

రీడింగు ప్రభునిరాక

స్పెండరుగారి యభిప్రాయము

లండన్, మార్చి 7:—భారతదేశపరిస్థితులనుగూర్చి ఆం తప్రత్యేకచర్యలను దీసికొన నవసరము లేదు. ఏయభివృద్ధిని జేయ తలచుకొన్నను, రాజకీయములకంటె ఆర్థికాభివృద్ధిని జేయవలె ను. ఇది అవసరము. కొన్ని సంవత్సరములనుండి రాజకీయముల లో మునిగి లేలచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆర్థికాభివృద్ధిమా టను పూర్తిగ మరచిపోయిరి. భారతీయులకు జేరుమార్గములు లేకున్నచో, వారిసంఖ్య హెచ్చుచున్నచో భారతదేశములో ఉత్పత్తిమరిత హెచ్చును. కాన బర్క్లెడ్ హెడ్ రీడింగు ప్రభువులు ఆర్థికవిచారణసంఘమును వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక శాఖ లుగ నేర్పాటుజేసి భారతదేశములో భారతపరిస్థితులు భారతీ యులకు ఎట్లాజేసిన లాభకరముగ నుండునో ఆలోచించుటకు ధీ మంతులగు భారతీయులు బ్రిటిషువారును ఏర్పాటుజేయవలె ననిరి.

రాజప్రతినిధి అధికారమును ఆరేండ్లకు హెచ్చించెద రని అనుకొనరాదని ఈవినింగు స్టాండర్డు పత్రికా విశ్లేషిరీ డెబు వుచున్నాడు.

‘డెయిలీ న్యూస్’ అభిప్రాయము

లండన్, మార్చి 8:—రీడింగు ప్రభువే స్వయముగ గోరి, కొన్ని సంస్కరణముల మార్పులను ఇండియా రాజ్యాంగవిధా నమున జేయవలెనని జెప్పుటకు ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నట్లున్నది. తిరిగి ఆయన ఇండియాకువచ్చునది లేనది ఈతనిసూచనలను ఇం గ్లీషు ప్రభుత్వమువారి దరించుటను బట్టియుండును. రీడింగు ప్ర భుని యభిప్రాయములు స్వల్పసంఖ్యాకులతో ఏకీభవించుచున్న పని లండనులోనున్న భారతీయులు తలంచుచున్నారు. మడ్డి మన్రొ మిటీవారి మెజారిటీతో వీరియభిప్రాయము ఏకీభవించక మైసారిటీతో సోపావుచున్న వనుచున్నారు. ఇందుచేతనే మడ్డి మన్రొ మిటీ నివేదిక మా ఇంతటిస్వల్పముగ ప్రకటించుట నను చున్నది.

సంస్కరణము

యూనఫాల్గారి యభిప్రాయము

ఆంధ్రప్రదేశ్, మార్చి 4:—మైదరాబాదులో పూర్వము ప్రాతఃకర్మ మంగిలిన యూనఫాల్గారి డెలియేషన్. ఇండియా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి సంస్కరణములు ఆశాభం గముగనున్నను పూర్తి సంస్కరణములన్నియు నిష్ఫలమైనవని అనుకొనరాదు. నాల్గేండ్లలో స్వప్నముగ ఏయభిప్రాయమును చెప్పుటకును వ్యవధి ఎంతమాత్రముచాలదు. కాని సంస్కరణము లు నెట్లు తప్పదు.

ఏ చెట్టున్నను, గట్టి ప్రభుత్వముండవలెను. ప్రజానిర్వ చితులగు బెంగాలు శాసనసభ్యులు మంగిలినపుడు స్వీకరించు చో నారు దీనిని ఏర్పాటు చేయగలరు.

మహా తగాంధి గారు

యూనఫాల్గారి యభిప్రాయము

ఆంధ్రప్రదేశ్, మార్చి 5:—గాంధీగారు ఆవతారపురుషుడు గాడు. కాని కొందరు తామును అంత దుర్మార్గులుగాడు. ప్రజలు మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను హృదయపూర్వకముగ అంగీకరించిరని స్వపరిపాలన గమ్యస్థానమును భారతీయులు జేరియుండెడివారు. కాని దురదృష్టవశాత్తూ గాంధీగారి టిట్టి ఆవ కాళమును వినియోగించుకొనజాలరైరి. గాంధీగారి పలుకుబడి ఇప్పుడు లేదు. అంతయు తక్షణమే గావలెనని గోరక భార తీయు లిప్పుడు ఇతరఆశయములతో ప్రయత్నించవలెను. పర స్పరవిశ్వాసముతో స్వపరిపాలనము పెరుగవలెను క్రమేణా. అందరును స్నేహభావముతో సమీపించుటకు ప్రపంచము ఇం కను పరిపక్వము గాంచలేదు. ఒకరినొకరు గ్రహించి ఇం తోడ్పడవలెను. మరల క్రొత్త ప్రారంభించి ప్రయోజనమును ఆశయములతో పనిజేయవలెనని యూనఫాల్గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ నెడల ఇంగ్లండుసంఘమువారికి చెలియజేసెను.

చికాగో చిత్రవస్తు ప్రదర్శన కార్యాలయము

న్యూయార్కు, మార్చి 5:—శీలి శీలి రూపెట్టు ఆధ్వ యోని కొమారులు ఏప్రిల్లో ఇండియాకు బయలుదేరి హిమాల య పర్వతప్రాంతములలో అపురూపముగ పక్షులను జంతు వులను గొంపోయి తమ విచిత్రవస్తుప్రదర్శన కార్యాలయమున ఉంచుటకు ప్రయత్నించెదరు.

భారతదేశములో ఆందోళనము

లండన్, మార్చి 5:—ఇటీవల ఇండియాలో కఠినశాసన ములను ప్రయోగించి బాధపెట్టుచున్నారనియు ప్రజలను ఆర ఘటజేసిరియు, అపరాధములను విధించిరియు తగిన విచారణ నుజేయకనే శిక్షించుచున్నారనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సదుద్దేశముతో నున్నచో మామూలు క్రిమినలు లా శాసనములు చాలుననియు కొన్ని పుస్తకములను ఇండియాకు బంపుటకు నిషే ధించితిమని వింటున్న ప్రభువు చెలియుజేయుట బాడ అయ్యది భారతీయులకు న్యూనత యనియు అందరికంటె పూర్వమునుం డి మనకంటె వికాసముగల భారతీయులను పరిభవించుట యగు ననియు ఈపుస్తకములు మనకే తగుననియు భారతీయులకు తగవు అనుట భారత విద్యాధికులను పరిభవించుట యనిపించు చున్నదనియు లెర్నిలుగా రనిరి.

అమృతసరములో హత్యకును, పోలీసువ్యక్తిని జంపుట కును భేదములేదామని వింటున్న గారడగు లేదనియు అమృత సరములో జరిగినది దారుణహత్యయే యనియు కార్మికసభ్యు లు చెలియజేసిరి.

పురుషులు స్త్రీలు పిల్లలున్న భవనమును ముట్టడించి వారిని జంపుట కుద్దేశించుటయు పోలీసువారు గాని పైనుకులు గాని ప్రజల ప్రాణముల కపాయము రాకుండ ఆయుధములను ప్రయోగించి గాపానుటకు ప్రయత్నించినపుడు ఎవరో కొంద రుచనిపోవుటకును వ్యత్యాసము లేదామని వింటున్న గారు ఎత్తిపాటిచిరి. ఓసినే గాబోలు కార్మికసభ్యులు దారుణహత్య యనుచున్నారు. కాదు కాదని కార్మికసభ్యులు చెలియజేసిరి.

పోలీసుకుడి న్యూయార్కుకు ఎక్కడను ఆగకుండవో వుటకు ఒకవిధానమును ప్రచురించా రేర్పాటు చేసిరట.

ప్రతికూల ఆసియాశాసనమును

తొలగించుట

దక్షిణ ఆఫ్రికా

న్యట్సుసేనాని యుపన్యాసఫలితము

లైసెన్సుబిల్లును తీసివేయుట

కేప్టెన్, మార్చి 6:—న్యట్సుసేనాని యుపన్యాస మువలన ప్రతికూల ఆసియాశాసనమును, అనగా ఆసియావా నులకు కొన్ని ప్రదేశములందు వర్తకపు లైసెన్సులను క్రొత్తగ ఇవ్వరాదనియు ప్రాతమాటిని మరల ఉద్ధరించరాదని ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును ఉపసంహరించుకొనిరనియు ఈసభలో అట్టి ప్రతికూలశాసనములను బ్రవేశపెట్టరనియు అనుచున్నారు.

హబ్బుగారిపై నేరము

లండన్, మార్చి 5:—దొంగిలించుటకు కుట్రబన్నిరని గాని, విదేశములందు దొంగిలించిన సాక్షులు పుచ్చుకొనిరని గాని రుజువు కాలేదని జ్యూరీకి న్యాయమూర్తి చెలియజేసెను. కాని ఈదేశములో హరిసింగుగారిని మోసపుచ్చుటకు ప్రయత్నించి నటుల దృష్టాంతము లున్న వనిరి.

హరిసింగుగారిని రప్పించవలె నని ముద్రయు న్యాయవాది గోర అవసరము లేదని న్యాయమూర్తి చెలియజేసెను.

న్యట్సుసేనాని అనుకొంటినియు న్యట్సు అనే పేరుతో మెలగుచుండెననియు రాబిన్సన్ బల్లంపీట్లగ పిలు యట తెలియుననియు రాబిన్సన్ సతితాను న్యట్సును సాధా రణముగ 1918 నవంబరులో జూచితినియు ఈమె తనభార్య యని న్యట్సును జెప్పెననియు తనభార్యను కనిపెట్టి చూచుచుండ వలెనని న్యట్సును తన్ను గోరుననియు, అట్లు తాను జేయ నిరా కరించితి ననియు హబ్బుగారు చెలియజేసిరి. కప్టెన్ ఆర్థరుకు కబురంపెద వాయని తెలిపానులో న్యట్సు తనను అడిగెననిరి.

డిశంబరు 29 లేదని ఆర్థరుగారికి తనకు న్యట్సును పరిచయమును గలుగజేసె ననిరి. ఆర్థరు 150000 పౌనుల చె క్కును చెప్పె ననియు దానితో పూర్వము విదాతుల వివాదము పరిష్కారమైనదని ఆర్థరు, న్యట్సునుగార్లు చెప్పిరియు నుడివిరి. తాను రసీదును తయారుజేసినట్లును న్యట్సును సంతక ముజేసినట్లును జెప్పిరి. హబ్బు దానినకలును చెప్పెను. న్యట్సు నుపేర రెండవ చెక్కును 150000 పౌనుల నిచ్చుటచే ఆశ్చర్య పడిరి. కప్టెన్ ఆర్థరే ఇచ్చెననియు దానిని వనూలుజేయవలె నని తనతో ఆర్థరు జెప్పెననిరి.

లండన్, మార్చి 6:—కుట్రబన్నిచ్చుచున్నారని ఏమాత్ర ము తోచినను ఈబాధ్యంతు వ్యవహారములతో జోక్యము గలుగ జేసికొని యుండెడివాడనుగా ననిరి. రాబిన్సన్ సతితి ఇచ్చిన 25000 పౌనుల తనకెట్లు లభించెనని యడుగు న్యట్సునుకు తాను ఈసామ్యు విషయమై బిల్లును బంపలేదనియు న్యట్సుసేనాని అంత మొత్తము నిచ్చెదమని రనియు కక్షిదారుడు తన ఇష్టము వచ్చి సంత మొత్తమును ఖర్చులక్రింద న్యాయవాది ఒప్పుకొను ఆచా రము లేదనియు హబ్బుగారికి 9 లేదీ వరకు వాయిదా వేయ బడెను.

“భారతీయులను ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగములకు నియమించకుడు”

సర్ రాబర్టుగోర్డంగారి విలాపము

లండన్, మార్చి 6:—ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల దురవస్థ యను శీర్షికక్రింద నుపన్యసించుచు సర్ రాబర్టుగోర్డంగారు రిట్లు నుడివిరి. మునుపటివలె ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగములకు బ్రిటిష్ యువకులు ముందుకు వచ్చుటలేదు. ఇండియాలో 10 మంది ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగులు గావలసియున్న, అందులో 9 గురు భార తీయులే యని వాతో ఇండియాలోనున్న ఒకగవర్నరుజెప్పిరి. అది నిజమగుచో ఇదేప్రకారము సాగినచో ఎట్టి విప్లవము లేకనే భారతీయుల తిరుగుబాటు లేకనే ఇంతకాలమునుండి మనము జేసిన పురోవృద్ధి, మంచి అంతయు అపశ్యమ అంతరించును ఈభారతీయులను ఐ. సి. ఎస్. పదవులకు నియమించుటకు మన వలెను ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమై మగల పూర్వపుపరిస్థి తులను ప్రవేశపెట్టుటకు చర్యను దీసికొనుచున్నారు.

భారతదేశపరిస్థితులు

“భారతీయులనే వారికి గావలసిన సంస్కరణములను ఏర్పాటు జేసికొననిండు”

ఆస్వాల్డు మాన్స్టీగారి యభిప్రాయము

లండన్, మార్చి 6:—రాత్రి 1/50 డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో ఆస్వాల్డు మాన్స్టీగారు రిట్లు వాయుచున్నారు. ఇండి యాలో బ్రిటిష్ పేరుతో సంబంధముగల అన్నిసంగతు లందును భారతీయులకు అనుమానము గల్గినది. ఇది పర్యత్రా గన్వించు చున్నది. ముదిరి త్వరలో బాతిద్యేషముగ పరిణమించుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులందు గ్రేటుబ్రిటను ఏసంస్కరణములను బ్రవేశపెట్టి నను ఫలింపవు. నెగవు.

ఈకష్టమునను పరిష్కారము జేయుటకు ఒక్కటే మార్గము గలదు. భారతీయులనే తమ మోక్షము నిమిత్తము గావ లసిన రాజ్యాంగవిధానమును తయారు జేసికొనుభారమును వద లివేయవలెను. బ్రిటిష్ పరిపాలకులు అనుమానపడుటకు అవకాశ ము లేకపోవును. ఇంకను 4 సంవత్సరముల వరకు ఆగక అన్ని పక్షముల భారతీయులను ఒకసభను గావించి స్వరాజ్యనిర్వ చనమును జేయుట కేర్పాటు జేయవలెను. ఎట్లు పిలుగనుండునో ఆచరణయోగ్యముగ నుండునో అట్టివిధానమును దయచేయు నటుల ఏర్పాటు జేయవలెను. భారతీయులు గోరినవో బ్రిటిష్ రాచకీయజేతలు సహాయము చేయవచ్చును. సంగతులను చెలియజేయవచ్చును. పార్లమెంటుబిల్లులకు ఒకవిధా నమును స్వప్నముగ తయారుజేసినపిమ్మట అపుడు బ్రిటిష్ ప్రతి నిధులు రంగమున బ్రవేశించి సమరణులను నూచించవచ్చును. గ్రే ట్లుబ్రిటనుబాధ్యతకు అవసరముగ మార్పులను నూచించవచ్చును. సాధ్యముగచో ఉభయములకును అంగీకారముగ విధానమును పా ర్లమెంటులో బ్రవేశపెట్టవచ్చును.

మెన్స్ ప్రభుని హెచ్చరిక

లిబరల్స్ ను హితవౌనగుట

లండన్, మార్చి 5:—సంస్కరణములమూలముగ లిబర ల్స్ భారతదేశము విషయములో సహకారమును జూపవలెను ఏదో విన్నవాలను నుస్వరాజ్యవాదుల దుడుడుకుచేష్టలను వి నిభయపడరాదు. మితవాదులవిజయమును జూచి భయపడ రాదు. ఈకష్టపుకంతకును కారణము మనప్రజాస్వామ్యపు ఆదర్శ ములను వారు ద్వేషించుటయే. మనకు వారికి నిష్కాపట్యముగ భిన్నాభిప్రాయము లుండవచ్చును. కాని మనప్రజాస్వామ్య ఆ దర్శములను భగ్నముజేయుట కంగీకరించువారముమని స్పష్టము గ చెలియజేయవలెను. 1919 సంస్కరణచట్టమునకే బద్ధులమై ప నిజేయవలెను, 1929 లోపుగ రాజ్యాంగవిధానమును మార్పుట కు జేయు ఏర్పాటులను ఒప్పుకొనరాదు. అని యెంతసిద్ధముగను న్నను ఒప్పుకొనరాదు. కాని ఈలోపుగ 1919 చట్టమును ఏ యుద్దేశ్యముతో దలచెట్టిరో దానిని నెరవేర్చుటకు మనము సా నుభూతినిజూపి తోడ్పడవలెను. మనవిధానమును సాగకుండ ఇ పుడు జరుపుచున్న ప్రతిష్టంభములను నిరోధించవలెను. జంతు లేక నిర్మోగములముగ జేయవలెను.

మనము భారతదేశ భాగ్యదయమునకై ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల సనుసరించి సహాయముచేయుటకు అంగీకరించవలెను. ఇంతకంటె ఇంకొకవిధానము చేయుచునొకజాలదని చెలియ జేయవలెను.

పరిపాలకవర్గమును, సామర్థ్యముగ పనిజేయుటకు నిలబె ట్టవలెను. శక్తివంచనలేక తోడ్పడవలెను. ఎంతవరకు బ్రిటిష్ సంఖ్య అవసరమో అంతసంఖ్య సేర్పాటుజేయవలెను. తేనిచో మనప్రయత్నములు నిరర్థకము లగును.

బాతిద్యేషమును తొలగించి ప్రత్యేక సౌకర్యములను తొ లగించుటకు ఆమోదించెదము. నూతనముగ వికాసము గాంచుచు న్న ఆత్మగౌరవమును భారతీయులందఱ మన్నించెదము. గౌర వించెదము. సామ్రాజ్యముందున్న ఇతరదోషములనుబట్టి బాటు సౌఖ్యముగ తయారగువరకు భారతీయులకు మనయనుభవమును, చెలిపి మనకు చెలిసినసంగతులను జెప్పి కష్టముననున్నట్టిని పరి మ్మగించుచునటుల తోడ్పడవలెనని మెన్స్ ప్రభు లిబరల్స్ ను హెచ్చరించిరి.

భారతదేశపు తీవ్రమస్థలు

మాంచవ్వరు గార్డియనుపత్రిక విమర్శన

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 9:—భారతదేశమునందలి తీవ్రమస్థలు అను శీర్షికను మాంచవ్వరు గార్డియనుపత్రిక ప్రకటించిన సంపాదకీయ వ్యాసపు సారాంశము ఈ క్రింది ప్రకటింపబడినది. పనివారి తీవ్రములను తగ్గించెదమని బొంబాయి యంత్రాలయాధికారులు దెవరించుచున్నారు. రాష్ట్రీయక పక్షములను తగ్గించుటకై వినియోగింపబడిన మొత్తమును ప్రతి పరిశ్రమపై ఎక్స్ సైజుపన్నును తగ్గించుటకై వినియోగించునట్లుగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని నిర్బంధించుటకై బొంబాయి యంత్రాలయాధికారులు లిట్టు చేయుచున్నారు. ఆదాయవ్యయపట్టిక వసుసరించి విగ్రహింపబడిన మొత్తమును ఎందులకు పరివర్తించింపవలయునో రాష్ట్రముల ప్రతినిధులే తమ తెలివితేటల నుపయోగించి నిర్ణయించెదరు. ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటయూ పోస్టుచార్జీ తగ్గించుటయూ లేక రోడ్డు, ఆరోగ్యము, విద్య, ఇరిగేషను మున్నగువాటిని అభివృద్ధి పరచుటకై రాష్ట్రములకు అధిక సౌకర్యము కలుగజేయుటయూ లేక వీధులను బొంబాయి యంత్రాలయాధికారులకు ధనము మూటకట్టి ఇచ్చుటయూ పీటిలో ఏది ఉచితమో ఎల్లరు గుర్రెరుగ గలరు.

రాలిన్సును ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము

దిల్లీ కానసనభలో నైవ్యమునందు భారతీయులసంఖ్యను అభివృద్ధిచేయువిషయమై రాలిన్సుప్రభువు గారొసగిన ఉపన్యాసమును శ్రద్ధతో పరిశీలించవలెను. నైవ్యము బ్రిటిషువారి స్వాధీనమునందుంచి నివిలు ప్రభుత్వమును మాత్రమును ప్రతినిధి శుభకు వజరుట ఆచరణయందుంచుటకు సాధ్యముకాని విధానమని ప్రభువు గారి అభిప్రాయము. విద్యావంతులగు భారతీయులు యుద్ధశాఖ మంత్రులగునై నీకోడ్యోగులుగను నుండుటకు సంసిద్ధులైయుండవలెను. నైవ్యము భారతీయుల పరమగు కాలము వచ్చుచున్నదని విషయమును మనము మరచరాదు. తుపాకుల నెట్లు ఉపయోగించవలయునో తెలియక మునుపే అతివాదుల దుష్ప్రేరేపణల భారతీయులు తుపాకుల నుపయోగింపవచ్చును. కావున కాంతముతోను సత్సంకల్పముతోను దైర్ఘ్యముతోను ఈ సమస్యల నుపహరింప మనము పూనుకొనవలెను. ఎన్నియో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనవలసినవచ్చును. ఈవిషయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాలిన్సును ప్రభువుగారు గుర్తెరిగియుండుట సంతోషకరమగు విషయము.

నల్లమందు ఎగుమతి

నల్లమందు ఎగుమతివిషయమై తగు నిర్బంధముల నేర్పరుపవలయుననియు, భారతదేశమునందు నల్లమందు నుపయోగించు విషయమైకూడ నిర్బంధముల నుంచవలయుననియు స్టేటు కాన్సిలు సభవారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరుటమరియుక ముఖ్యవిషయము. భారతదేశమునకిప్పుడే బుద్ధి తెలియునీతివచ్చుచున్నది. స్వతంత్రించిమాట్లాడుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో నల్లమందు ఎగుమతిని సంపూర్ణముగ నిషేధించవలయునని భారతదేశము కోరిన ప్రస్తుతము ఎగుమతి ఆగుచున్న స్వల్పమగుసరకుకూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిదేశములకు పంపజాలరు. గ్రామాంతరములందు నల్లమందు నుపయోగించువారి సంఖ్య అధికములేదు. కాని నగరములందీర్వసము అధికమగుచున్నదని స్టేటు కాన్సిలువారు నిరూపించిరి. బొంబాయి మిల్లులందు పనిచేయు స్త్రీలు పసులకు పోవునపుడు తమపిల్లలకు నల్లమందు ఇచ్చి మత్తుకలిగించెదమని తెలుపవలెను. నల్లమందు వ్యాపకమునకు దానిపై ఆభివచికారణముకాదనియు, యంత్రాలయములందలి కార్మికుల ఆర్థికపరిస్థితులు కారణమనియు ఇందువల్ల తేలుచున్నది. ఈకారణమువల్ల మందును సంపూర్ణముగ నిషేధించుటచే ఈ విషయపరిస్థితులు మొదలంట నశింపవు. భారతకానసనభయందు కార్మిక ప్రతినిధులకు ప్రాతినిధ్యమును అప్రతినిధులు ఈసత్వమును నిరూపింపగలరు.

భారతీయులను నిషేధించు డొమినియనులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కామన్సునభలో ప్రశ్నలు

లండను, మార్చి 9:—భారతీయులు రాకూడదని నిషేధించి కాలనీయ డొమినియనులు ఏవనియు, బ్రిటిషువారు భారతదేశమునకు వచ్చు విషయమై భారతీయులపై నిర్బంధములైనను కలుగజేయునా రాయని కామన్సు సభలో లాన్సుబరిగారు ప్రశ్నించిరి. కలనలు అమెరికా వివరములను తెలిపిరి.

దక్షిణాఫ్రికా కనడా ఆస్ట్రేలియా దేశములకు భారతీయులు పోవు విషయమున నిర్బంధమున్న తెల్లవారు భారతదేశమునకు పోవు విషయమైకూడ తగు నిర్బంధములనుచు భారతదేశమునకు సమానాధికార ముండవలయునని లాన్సుబరిగారు వాదించిరి. ప్రస్తుతమా విషయమై దీర్ఘ చర్చ సలుపుట తగదని అభ్యర్థుడు నిర్ణయ మొసగెను.

జైర్సీ రిపబ్లికు అధ్యక్షత

బెర్లిన్, మార్చి 7:—క్రొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను పరకు దాక్టరు నైమెగారిని నియమించుటకు ఏర్పాటు జేసిరి.

సోమలు డిమాక్రాటు పక్షమువారు హెర్ ఆట్రాతా నుగారిని అధ్యక్ష పదవికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

మిదందు బాంకికేసు అనంతరము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

హబ్యుగారు శిక్షింపబడుట

కుట్రఫలితముగ చెక్కులవచ్చెనని గుర్తెరిగియు ఆచెక్కులను గ్రహించెనను నేను హబ్యుగారిపై రుజువయ్యెను. కుట్రలోకూడ వారికి భాగమున్నట్లుగ రుజువయ్యెను. జడ్జిగారు హబ్యుగారికి రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

స్వసంఘ లిఖిత పత్రిక

విశాఖపట్టణమున ప్రకటింపబడుచున్న యొకపత్రిక

ఈపత్రికకు ప్రయాగ నుబ్బారావు, అల్లెల కోదండరావుగారు సహసంపాదకులు. మొదటి సంపుటము మొదటి సంచిక ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో నందు కొంటిమి. 8 ఆరవార్లు రూపువేసి చక్కని ఆక్షరములతో కిరాలో వ్రాసిపంపిరి. స్వసంఘగ్రంథాలయ వాన్ కోత్సనమును గూర్చిన వ్యాస మొకటి సమగ్రముగనున్నది. పల్లెటూరును గురించిన వ్యాసమును సత్యవతియును కథయును అసమగ్రముగ ప్రకటింపబడినవి. రెండువ్యాసములును నాలుగు పుటలు పట్టి నవి. కథ 4 పుటలు పట్టినవి. ఒక చిన్నహాస్యాక్షిపాద కలదు. తెండవ్యాసమును కథయును నుబ్బారావుగారివలన వ్రాయబడినట్లు ప్రకటింపబడినవి. వలయువారు స్వసంఘము, ఎడ్వర్డు మార్క్సిటు విశాఖపట్టణము అని వ్రాయవలెను.

భీమవరం తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు

తొమ్మిదిస్థానములకు అభ్యర్థులను నిలుపుట

7 వ తేదీ ఉదయమున 7 మొదలు 10 గంటలవరకును 9 స్థానములకును అభ్యర్థుల నియామకపత్రములు భీమవరములో తాలూకాబోర్డు కార్యాలయమునకు చేరినవి. మండల కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శివారావు నుబ్బారావుగారు వచ్చి ప్రమాణ పూర్వక ప్రకటనపత్రముల సభ్యులకు కందరకు నిచ్చి సంతకములను చేయగోరిరి.

నేను కాంగ్రెసుగ్రంథుడనుగా చేరెదను. మండల కాంగ్రెసుసంఘమువారిచే నియమింపబడు ఆలోచన సంఘమువారు ఈసంఘమున తాలూకాబోర్డు సభ్యులు సగముమందియును యితర కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు సగముమందియు నుండురు నిర్ణయించినరీతిని తాలూకాబోర్డులో పనిచేయుచుందును. ఓటరులలో హెచ్చుమంది కోరినచో వెంటనే రాజీనామాను నిచ్చెదను. ఏస్థానమునకుగాను కాంగ్రెసు అభ్యర్థు లొక్కరికంటె హెచ్చుగా నిలచినచో కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిర్ణయ ప్రకారము అభ్యర్థిత్వమును వదలుకొందును.

ఈప్రకటనపై అభ్యర్థులలో కొందరు సంతకములు చేసిరి. కొందరికిను ఆలోచించెదమనిరి. వారు పత్రములను తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి పంపవలెను. 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు జరుగు సభకు రావలెనని వారికి తెలుపబడినది. ఓటరులకు విషయమును బోధించుటకు ప్రతిగుంటరులను

సభలు జరుపబడును. అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు, బన్నేటి సత్యనారాయణ గార్లు మున్నగువారు 15 వ తేదీ మొదలు తాలూకాలో సంచారముచేసి ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపేర్లు ముందు ప్రకటింపబడును. అభ్యర్థుల దరఖాస్తులను 8 వ తేదీ ఉదయమున 10 గంటలు మొదలు పరిశీలించిరి.

భీమవరమునకు నిలవగోరిన తటవర్తి కృష్ణమూర్తిగారు 108 శ్కనుక్రింద 8 నెలలు కారాగృహవాస మొనరించినందున దరఖాస్తుచెల్లదను ఆక్షేపణ కలిగినదిగాని మూడునెలలై యైనందున యిబ్బందిలేదని అధ్యక్షుడు దరఖాస్తు సంగీకరించెను. కృష్ణమూర్తిగారికి సంవత్సరము వైదు శిక్ష వేయబడెనుగాని ఆయన తనూపణ నిచ్చినందున మూడునెలలుకాగానే వదిలివేసిరి. ముప్పి నుబ్బారావుగారు తనూపణ నియనందున 12 నెలలును శిక్షవసుభవింపవచ్చిగాన ఆయన దరఖాస్తు చెల్లదని నిరాకరింపబడెను గాని 108 శ్కనుక్రింద ఉత్తరువుచేయుట శిక్ష అనుపించుకొనదని న్యాయవాదులు తెలిపినందున ఆయన దరఖాస్తుకూడ అంగీకరింపబడెను. అంగీకరింపబడిన దరఖాస్తు.

భీమవరం

తటవర్తి కృష్ణమూర్తి, రాయసం వేంకటరామయ్య, నందూరి శేషరావు, తటవర్తి పీరరావులు, ముప్పి నుబ్బారావు, గంధం వెంకటయ్యగార్లు.

వీరవరం

మల్లాల రామమూర్తి మల్లాల తాతయ్య, కలిదిండి చిననారాయణ రాజుగార్లు.

లంకలకోడేరు

పెనుమత్స్య బాపిరాజు, వడ్డాది అయ్యన్నగార్లు.

ఎండగండి

చెరుకువాడ వేంకటరావువరాజు, రాయసం వేంకటరామయ్య, నందూరి శేషరావుగార్లు.

తేతలి

(సరిగా తెలియలేదు). కొండేపూడి నాగభూషణం, రాయసం వెంకటరామయ్య, దంతులూరి నారాయణరాజు, నందూరి శేషరావు, నంద్యాల వెంకటరామరాజు, ఇల్లికాల (సరిగా తెలియలేదు) రామయ్య, తోటరాజు గోపాలరావుగార్లు.

ఏలూరుపాడ

మంతెన దేవరంగరాజు (సరిగా తెలియలేదు) గోపరాజు నరసింహరాజు, గోపరాజు రామరాజుగార్లు.

ఉండి

నడుపల్లి నుబ్బారాయడు, అల్లూరి వేంకటసతీరాజు, ముదునూరి వేంకటనరసింహరాజు రాయసం వేంకటరామయ్య, వెగేసిన బాపిరాజు, వన్నెంరెడ్డి చినకృష్ణయ్య, రాయసం వేంకటరామయ్యగార్లు.

ప్రమాణపత్రముపై సంతకములు చేసినవారు

ముప్పి నుబ్బారావు, దంతులూరి నారాయణరాజు, నంద్యాల వేంకటరామరాజు, చెరుకువాడ వేంకటరాజు, పెనుమత్స్యబాపిరాజు, వేగేసిన బాపిరాజు, నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగార్లు అని భీమవరంనుండి తంతివార్త వచ్చినది.

నర్సారావు వేట

(ఒకవిలేఖరి)

ఘోర హత్య

మార్చి 6:—ఈయూరికి సమీపములోనుండి సత్రెనపల్లి తాలూకాకు చేరిన దమ్మలపాడను గ్రామమునందలిట్టికి నుమారు రెండువారములక్రిందట దమ్మలపాటి లక్ష్మీనారాయణ గారను వారిసేవలో తెల్లవారుజామున నొంటరిగా పొలమునకు పోవుచుండచూచి హత్యగావించి కట్టగట్టి బొల్లవరం గ్రామంవద్ద భావిలో పడవేసినట్లు తెలియుచున్నది. నుమారు వారంకోకలకు ఆ భావి వీరు మురుగువాసన గొట్టి నందున వెతికించగా భావియడుగున పిరిశివము దొరకినందున తెలియవచ్చుచున్నది. ఈహత్యజరుగుటకు ముందు లక్ష్మీనారాయణ గారాయూరై తులకొందరు తన్ను జంపనంకించుచున్నారని సర్కారువారికి విచారణచేసియున్నందున నిప్పు డట్టివారిని నుమారు 30 మందిని పోలీసువారరెన్డుచేసిరి. శేను సత్రెనపల్లి సముమేజస్త్రిగారివద్ద విచారణజరుగుచున్నది.

నియోగిగారి తీర్మానము వోటునకు నెట్టవలయునని తుదిచేయుచును, వోటుచేయుటకు గంటవాయిదగా స్వతంత్ర పార్టీసభ్యులలో కొలిదిమంది మాత్రమే తీర్మానమున కనుసారముగ వోటువేయుఫలమునకు వెడలిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు పండిత మాలవ్యాగారును ఫలములనుండి గదలలేదు. రెండు నిమముల తరువాత నియోగిగారు పండిత హేతీలాలు, నైరూపిగారితో మాట్లాడి తదనంతరము నైరూపిగారును వాదించి నిబ్బందియు నియోగిగారితో వెడలి తీర్మానమున కనుసారము వోటుయిచ్చిరి. అయినప్పటికిని పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారును మరి కొంతమంది స్వతంత్రులును తాత్కాల్యమున ని

చిరి. నియోగిగారి తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 61 మందియు ప్రతిపక్షముగా 41 మంది సభ్యులు వోటు నిచ్చిరి.
పిమ్మట ఫలహారముకొరకు అనంత నిర్వివేచనబడెను.

ఫలహారాంతరము

రాబడి పన్ను క్రింద కిక్కిరించుట తగ్గినదని
రామయ్యంగారి తీర్మానము

ధీర్ఘ, మాన్య 7:—సభాపతి పదవీరామయ్యను తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు రాబడి పన్ను క్రింద కిక్కిరించుట తగ్గినదని తులనన దని రామయ్యంగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. వేరువేరు రాష్ట్రములలో ఆధిమైన యేర్పాట్లమీయిం చేయ నవసరము లేదని అయిన లెక్కలకు చదివి వినిపించెను. నిర్ణయ ముగా కొన్ని రాష్ట్రములలో క్రిందటి సంవత్సరము యేర్పాటు చేయబడిన సామ్య కర్పకానేలేదు. ఒకటి తగ్గింపవలసినదని నోటికి నిచ్చియున్న రంగస్వామి అయ్యంగారు, రామయ్యంగారి తీర్మానము ఓడిపోయినట్లయిన తమ తీర్మానమును ప్రతి పాదించుటకు హక్కుగలదని చెప్పుచు రామయ్యంగారి తీర్మాన మును బలపరచిరి. అధికముగా బడ్జెటు చేయుటవలన ప్రభుత్వ మువారు మితిమీరి కర్పవేత్తదరనియును పన్ను చెల్లించువాడు అనవసర భారమును పోషింపవలసి వచ్చుననియును ఆయన చెప్పెను. ఆఖరి పునర్నిర్ణయము చేయబడుచున్నమాట నిజ మైయుండవచ్చును. కాని క్రిందటి సంవత్సరముకంటె అదాయ మేమాత్రమును యెక్కువ లేకపోయినను కర్పణలో మాత్రము క్రిందటి సంవత్సరము 60 లక్షలున్న మొత్తము సీసంవత్సరము 66 లక్షలు చేయుటకు కేదో సూత్రముండవలెను. తప్పక తగ్గించి తీరవలెను. అధికమైన యేర్పాటు లేకుండ వ్యవహారము సాగకపోయినయెడల ప్రభుత్వమువారు సబ్సిడీమెంట్ల దిమాండు ను తీసుకొని రావచ్చును.

రామయ్యంగారి తీర్మాన మోడిపోవుట

సర్ చేసిల్ బ్లాక్టుగారు రామయ్యంగారి తీర్మాన ము నడ్డుచెట్టిరి. ఉద్యోగస్థులు క్రమశిక్షను పొందినవారు కాకపోవుటచేతను సంవత్సరము పొడుగునను దొరక పోవుట చేతను ముఖ్యముగా బొంబాయినుండి యెక్కువగానున్న పని మీద పన్ను విధించుమిత్తము అధికముగా ఉద్యోగస్థులను శాంక్షను చేయుటచేత క్రిందటి సంవత్సరపు బడ్జెటు అంచనాలో మిగిలెను. అట్టియ్యద్యోగస్థుల లందరికి యీ సంవత్సరము పొడుగునను పనియుండును. ఇప్పుడు తగ్గించే యెడల సబ్సిడీమెంట్ల గ్రాంటుకొరకై కాసనభవారిని తిరిగి అడుగ నులిపివచ్చును. సభవారు తగ్గించి తీరవలెనని పట్టుబట్టే యెడల ఉద్యోగస్థులను తగ్గింపవలసినదని. కాఖయొక్క పనియే తగ్గి పోవును. ఇందువలన సుఖిక్షముగా నుండవలసిన వచ్చేసంవత్సరము. అదాయము తగ్గిపోవును. రామయ్యంగారి తీర్మానము ఓడిపోయెను. అనుకూలముగా 41 మందియు ప్రతిపక్షముగా 66 గురును ఓట్టిచ్చిరి. 1 లక్ష తగ్గింపవలసినదని చెప్పిన రంగ స్వామి అయ్యంగారి తీర్మానమును ఓడిపోయెను. 60 మంది ప్రతిపక్షముగాను 41 మంది అనుకూలముగాను ఓట్టిచ్చిరి. ని యోగిగారు తగ్గించియున్న (రూ 100) బడ్జెటు యేర్పాటు అం గీకరింపబడెను.

ఉప్పుపరిశ్రమ

వేంకటపతిరాజుగారి తీర్మానము

హిందూదేశములో ఉప్పు పరిశ్రమకు ప్రాత్యాహము కలగజేయవలెననియు ఒరిస్సాలో ఉప్పు పరిశ్రమను పునరుద్ధ రింపవలెననియు వేంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద అధికారేతరులడిగిరి. వేంకటపతిరాజుగారు ఉప్పు దిమాండులకు 100/ తగ్గింపవలసినదని ప్రతి పాదించిరి. ఉప్పు పరిశ్రమ యెట్లు వృద్ధిపొందినదియు తెలియజేసి, శివనాథారమునకు ముఖ్యమగు ఉప్పు నిమిత్తము హిందూదేశము విదేశములపై నా ధారపడియుండుటకు ప్రభుత్వవిధానమే బాధ్యతవహింపవలసియు వుదని రాజుగారు చెప్పిరి. ఒరిస్సాలోను, చుట్టు ప్రక్కలను నున్న ప్రదేశములను బాగు చేసినయెడల యీ ప్రదేశములు పం గరాష్ట్ర మంతటికిని ఉప్పును సప్లయ చేయగలుగును. ఇప్పు డు పంగరాష్ట్రము ఉప్పును విశేషముగా దిగుమతి చేసుకొను చున్నది.

సర్ శివస్వామి అయ్యంగారు తీర్మానము నిట్లు బల పరచిరి:—ఇం ది యా దొ ర త న ము వా రే యాపరిశ్రమకు సహాయము చేయవలెను. బొంబాయినుండి ఉప్పు ను రానీయకుండ జేసి బెంగాలు బాజారును స్వాధీనము చేసు కొనుటయే మదరాసుయొక్క యుద్దేశ్యమైయున్నది. ఈ ప్రశ్న

ను పూర్తిగా విచారించి ఉప్పును విరివిగా తయారుజేసి అమ్ము టకు తగిన మంచితద్దతులను తెలియజేయుట కొకసంఘము నేర్పాటు చేయవలెను.

పండిత నీలకాంఠదాసు (ఒరిస్సా) తీర్మానమును బలపర మును ఒరిస్సాతీరమున ఉప్పుపరిశ్రమ వెంటనే పునరుద్ధరింపబడ వలెనని గట్టిగా చెప్పెను. ఈపరిశ్రమ పునరుద్ధరింపబడేయెడల ఆప్రాంతములలోనున్న కరవును నిర్వ్యాపారత్వమును తొలగి పోవునని ఆయన వాదించెను.

మదరాసు బెంగాలు బాజారును స్వాధీనపరచుకొన దలచినయెడల ఉప్పుకు మిత్రవ్యయముతో తయారు చేయవలెనని యు, మదరాసులో ఉప్పుఫ్యాక్టరీలు అచ్చటచ్చట చెల్లాచెదలై గున్నంతకాలమును యీపని సాధ్యముకాదనియు హైదరా బాదు చెప్పిరి.

మదరాసుఉప్పు మానిస్ట్రరహితమైన మంచి యుష్మాగా దని విల్సనుగారు చెప్పిరి. మంచీయుష్ము లివర్ పూలనుండి వచ్చు చున్నది. సమానమైనధరకే లివర్ పూలు ఉప్పుదొరుకుచున్నప్పు డు బెంగాలుకు మదరాసు ఉప్పును తీసుకొనవలసిన బలవంత మేమి? నాణ్యమైనయుష్మును తయారుజేసి మదరాసు చౌకగా ఆమ్మేట్టులయిన బెంగాలుకొంటే అప్పుడు కొనవచ్చును. అని చెప్పిరి.

ఫ్లెమింగుగారు తగ్గింపవలెనను తీర్మానమును బలపరచు చు బర్మా కొకప్పుడు ఉప్పుపరిశ్రమ యుండెననియు దాని నిప్పుడు పునరుద్ధరింపవలెననియు చెప్పిరి. మదరాసులో ఉప్పు ను తయారుచేయుపద్ధతుల వర్ధిల్లుదీపరచులసినదని మాయిరుగురు యిండియా ప్రభుత్వమునకు గట్టిగా మనవిచేసిరి.

భువనందన్ దాసుగారు తీర్మానమును బలపరచి ఒరిస్సా లో ఉప్పుపరిశ్రమ పునరుద్ధరింపబడవలెనని వాదించిరి.

మదరాసులో ఉప్పును తయారుచేయుపద్ధతులు ఉప్పు యొక్క నాణ్యము నభివృద్ధిజేయుచున్నవని సర్ గార్డెన్ ప్రేజరు గారు విల్సనుగారికి చెప్పిరి. ఈ యభివృద్ధికి ఫలితముగ బర్మాదేశ మును తుదకు పంగరాష్ట్రమునుకూడ మదరాసు ఉప్పును తెప్పించు కొనుచున్నవి. బర్మా బెంగాలులకు యేరకము ఉప్పుకావలెనో ఆరకమును పంపుటకు సాధ్యమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు స్త్రీమరులను రైల్వేలను తక్కువరేట్లు ప్రకారము సప్లయచేసినయెడల మదరాసు తక్కువరేట్లకే కావలసిన మొత్త మును గప్లయచేయగలరు అనిచెప్పిరి.

లాయిడుగారి జవాబు

వేంకటపతిరాజుగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడుట

ఈచర్చకంతటికిని జవాబుగా లాయిడుగారిట్లు చెప్పిరి. వాగనుపప్లయ సంబంధమున నేమైన నిర్బంధములున్నతప్ప యే బాజారునకైనను యిచ్చవచ్చినచోటనుండి ఉప్పును తెప్పించు కొనుటకు స్వతంత్ర ముండవలెను. ప్రస్తుతము కేంద్రప్రభుత్వము వారు మదరాసు బర్మా బెంగాలులకు ఉప్పును సప్లయచేయగల దనుభావముతో నున్నారు. ఉత్తరహిందూదేశమున తయారగు చున్న ఉప్పుమంచితని ప్రభుత్వమువారు వాదించిరి. దీనిని విచారణజేయవలసినదని సర్ శివస్వామి అయ్యంగారు అడిగియుం డిరి. ఈ విచారణ చేయుకుండ కాఖవారు తుదకెట్లో తప్పించు కొనిరి. ఉప్పుమీద పన్ను విషయమై పన్నువిచారణసంఘము వారు యిదివరకే విచారించుచుండిరి. వారి నివేదికము సంగతి తెలిసేవరకు విచారణప్రారంభించుట సరికాదు. మితముగా కొన్ని ఫ్యాక్టరీలలో మాత్రమే పనిజేయువిధాన మెంతో బాగ్ రైతిగుకొనినవారిని సాధ్యము కాదని గుర్తించుటకు ప్రభు త్వమువారు సరియైన యున్నారు. కాబట్టి మదరాసు ఉప్పు కాఖలోనున్న ప్రస్తుతపు యేర్పాటులో తీవ్రమైనమార్పును కలి గించుటకు ప్రభుత్వమువారు తలచుటలేదు. పరిశ్రమ నభివృద్ధి జేయు విషయము ప్రభాత్యైత్రాఖగావున ఒరిస్సాలో ఉప్పు పరిశ్రమకు ప్రాత్యాహము కలిగించుట స్థానిక ప్రభుత్వమువారి పనియే యున్నది. స్థానికపరిశ్రమలకు లివర్ ఒరిస్సా ప్రభుత్వ మువారు సాయము చేయదలచినట్లయిన కేంద్రప్రభుత్వమువారి కభ్యంతర ముండదు. ఒరిస్సాలో ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించుట కె వ్వరైన ప్రయత్నము మనుష్యులు ముందు వచ్చినయెడల మదరా సులోవలెనే యిచ్చటగూడ సాయము చేయుటకు ప్రభుత్వము వారు సరియైన యున్నారు. అనగా కేంద్రప్రభుత్వమువారు పన్నుపహాలుచేయుటకు కర్పణలో నూటికి రెండువం భరింతురు. మిగతామొత్తమును రైస్సెనదారులే భరింపవలసియున్నది. రైలుమీద తక్కువరేట్లకు ఉప్పును తీసుకొనిపోవుటకు సా ధ్యమగునేమా ప్రభుత్వమువారు బాగ్ రైతగా విచారించెదడ.

వేంకటపతిరాజుగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. అను కూలముగా 56 గురును ప్రతిపక్షముగా 38 గురును ఓట్టిచ్చిరి. సభ 12 తేది గురువారమువరకు నిలిపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్మగానసభ తగాదా

ఒడంబడిక భంగము

హైకోర్టునందు విచారణ

ఆర్మగానసభ యను నాటక సమాజమునందు భాగస్వాము లగు సంతానకృష్ణ నాయుడు, కె. యస్. అనంతనారాయణ య్యంగారులు, కె. యస్. చెల్లప్పఅయ్యంగారు అనువారు ఒడం బడిక భంగముగ ప్రవర్తించెనను కారణమున రూ 59,000 లకు నష్టపరిహారమునగోరుచు దావాజేసిరి. ప్రతివాదియును చెల్లప్ప అయ్యంగారు ఒడంబడిక ప్రకారము 1919 సం॥ నవంబరు నెల మొదలు 1922 సం॥ జూలై వరకు పైసమా జమునందు నాటకములలో శేషభారణ మొనర్చుటలేదనియు, అందుచే ఒడంబడికవరతులకు భంగముకలిగించెననియు దావా చెప్పిరి.

1919 సం॥ జూలై నెలనుంచి కి సంవత్సరములవరకు రెం డేవదియొక్క ప్రతివాదియున్న హైకోర్టునందు ప్రదర్శించు అన్ని నాటకములందును ప్రధానపాత్రలను ధరించునట్లును, మొ దటివాది మానేజరుగ నుండునట్లును, భాగములంజరును సభ వైవచ్చు లాభములో సమభాగములకు హక్కుగలుగునట్లును ఒడంబడిక గావించుకొనిరి. 1919 సం॥ నవంబరు మాసము నందు కోయంబుత్తురులో నాటకముజేయుతేరి ప్రతివాది పా త్రధారణమునకు నిరాకరించి ఇతరనాటక సంఘములందు వేధ ములు జేయుచుండెను అని వాదులతరపువారి వాదము.

ప్రతివాది తనవాక్యానుసారమునందు తాను మనఃపూర్వక ముగ ఒడంబడిక భంగముగ ప్రవర్తించెననియు 1919 సం నవంబరు నెలలో తాను జబ్బుపడి 6 మాసములవరకు ఎచ్చటను జేవము జేయుట కశక్తుడనై యుంటి నని యు, త న కు స్వస్థత గలిగినపిదప వారులు తాము ప్రాప్తయింతులగు ప్రక టించుకొనుచు తనను తీసివేసిరియు, అందుచే తాను జేసిన చోట జీవనోపాధి చూచుకొనవలసి వచ్చెననియు తెలిపిరి. ప్ర తివాది తరపు గ్రాంటుగాడు ప్రాథమిక ఆశ్రయణ చెప్పుచు. వారులు ప్రతివాదిభాగమును రద్దు చేసికొని లెక్కలు సరిచూ చుకొనవలెనని వాదించిరి. వాదుల తరపున వి. దొరసామిఅయ్యంగారు భాగమును రద్దుచేసికొనుటకు వీలగునట్లు ఒడంబడిక పత్రమునందు మార్పుచేయుట కనుచుని గోరిరి.

ప్రధానన్యాయమూర్తి ప్రతివాది తరపువాదము నంగీ కరించుచు, ప్రతివాదులుకొరింప ప్రకారము ఒడంబడిక మార్పు జేయుట కంగీకరించలేదు.

వాదులతరపు:—వి. దొరసామిఅయ్యంగారు, టి. సి. ఆనం దాస్యంగారులు.

ప్రతివాదితరపు:—న్యాయకేటుగ్రాంటు, టి. వి. రా మనాథన్, సి. నుందరరాజయ్యంగారులు.

టీకాలు వేయింపనందులకు శిక్ష

హైకోర్టు అపీలునందు శిక్ష రద్దుచేయబడెను

బహుశ్రుతముగా మునునందు తమ విద్వల్ల టీకాలు వేయించలేదను నేరముపై ఇరువురు మనుజులు 1920 సం॥ త్రి లోకలు బోర్డు చట్టపు నియమములక్రింద విచారింపబడి శిక్షింప బడిరి.

నేడు హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి దేవదాసుగారి సమక్షమున నేరము ముద్దయించే అపీలుచేయబడి విచారణకు వచ్చెను. ఇం కృష్ణఅయ్యంగారు ముద్దయింప పక్షమున వాదించుచు క్రొత్తచట్టముక్రింద ఆ గ్రామమునందు టీకాలువేయుట నిర్బం ధముగ నొనర్చబడలేదనియు, వాక్కి నేవ. ను నియమముల సహస్ రించి ప్రకటింపబడిన యూనియన్ లేని గ్రామములంజే నిర్బం ధముగ టీకాలువేయబడు విధానము గల దనియు అట్టి యూని యన్ లేని గ్రామములందు నిర్బంధవిధాన మావశ్యకమైన 1920 సం॥ నూతన (లోకల్ బోర్డు) చట్టమునందు తిరిగి ప్రవరింపబడ వలె ననియు వాదించిరి.

పబ్లిక్ ప్రాక్సియ్యటగుగారు 1918 సం॥న ఒక ప్రకటన గావించబడెనని పేర్కొరి.

న్యాయమూర్తి ముద్దయి తరపు వాదము నంగీకరించుచు క్రింది కోర్టునందు ఈ యంశము విచారింపబడనందున శిక్షను రద్దు చేసి పూర్వము విచారణ గావించినకోర్టునకు నేరమును తిరిగి విచారణ జేయునట్లు నిర్ణయ మొసంగిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

మ ద్రాసు వెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ, మ ద్రాసు—(కేవలం తెలుగు ఫ్యాక్టరీ)

1964

Star of India H,HB, B పెన్సిల్లు డ్రాయింగునకయైన రకములు. మామూలు వ్రాతకు మా పెన్సిల్లంత మేలురకం అంత చౌకలో ఇంకేవీ మీకు దొరకవు. (National, pioneer, Fort St., George) Star of India కాపీ పెన్సిల్లు ఎంత సుఖముగా వ్రాయును. అరగవు. మా Blue, Red, Green పెన్సిల్లు మంచి మేలే నవి. మీరు ఈ పెన్సిల్లకొంటే మన దేశములో కరువులు పోవును. మద్రాసు పెన్సిల్లతప్ప మరేవీ ముట్టనేముట్టనవద్దు. వ్యాపారనడుపాయములన్నియు చేయుదుము. నమూనాకట్ట రు 1/-

వి. పెరు మాట్ల శెట్టి & సన్స్, మ ద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమ పుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల 0 3 0
రామవిజయం-నాటకము 0 8 0	శారదాంబ-ప్రిథ్వీబోధిని నాటకము 0 4 0
శిబిరముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) 1 4 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది } ...	1 8 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0	ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) 0 8 0
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము	ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

సర్వమధురము

ఇది యభినవకాళిదాస విరుదాంకితులును దేవిభాగవతాద్యనేక గ్రంథప్రణీతలునగు ములుగు పాపయారాధ్య కవీంద్రునిచే రచియింపబడిన మాధాశ్వాసముల నచ్చు తెలుగు బద్ధ కావ్యము. ప్రతిపద్యరసాస్వదమై సర్వమధురమగు సార్వక నామమును బొందియున్నది. దీనివెల 1-0-0.

ఉద్భటారాధ్య చరిత్రము

ఇది జగత్ప్రసిద్ధ మహాకవియగు తెనాలి రామలింగ కవిచే రచియింపబడిన మాధాశ్వాసముల బద్ధ కావ్యము. కవి సుబ్రహ్మణ్యుడు దీనినిగురించి చెప్పనక్కరలేదు, కొలది ప్రతులుమాత్రమే అచ్చగుచున్నవి. ఏప్రియల్ నెలాఖరునదొరకును. వెల 1-0-0.

విఘ్నేశ్వర చరిత్రము

వైయాకర శిరోమణులగు ఇది మల్లంపల్లి మల్లిఖార్జున శాస్త్రవీరచితము. వినాయక చతుర్థి పూజావిధానముతోనున్నది. వెల 0-8-0.

హద్దీఘట్ యుద్ధము

ఇదియొక చరిత్రాత్మకముగు నాటకము. అగ్గురుబాడు నా రాజాశ్రయపు చరిత్రము. ప్రదర్శనానుకూలము మనోహరము. వెల 0-12-0.

వలయువారు:—

శ్రీ కృష్ణ హైస్కూలు,
ప్రధానాంధ్రోపధ్యాయులు.
ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి,
జగ్గయ్యపేట, కృష్ణా.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మద్రాసు

తెలిఫోను నెంబరు 1583

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండి నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొగులగుడి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్ల సురక్షములు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయుదుము.

రొంగుతాపత్రములు మంచినిపులులైన ఆటో ఇంజన్లచే ఇయ్యబడును.

అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యిండును. వివరములు తెలియగోరువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయులయును.

మేనేజరు,

సిటీ టాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 లంఛన్ రోడ్, జి.టి. మహలాను.

(తా.ద్యోత చదువరికి)

కామి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలువి దువ్వవును ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పాడగును అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. కఠవరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయ. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీచిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

రీజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కాపలనియెన్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న నదిమర
రూ బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
రూ బుడ్డి 0-8-0 }

వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న నాలువ జెల్లుగు,

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ ఆండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బామ్మనూరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన గెడెయగలదు.